

POSTOJNSKI
PREPIH

NOVEMBER 2021 123 LETNIK 15

OBČINA
POSTOJNA

MARY ROSE
Rocks off

- A
1. ACTION
 2. HOLD
 3. SHE'S
 4. FEVE

Tokrat smo za »Prepihovo« naslovnico izbrali 30 let staro črno-belo fotografijo s prvega albuma Rocks off skupine Mary Rose. Verjetno marsikdo še hrani kaseto kot drag spomin. Jutri pa bosta pri Založbi kaset in plošč RTV Slovenija izšli še dve njeni sestri – vinilka in zgoščenka. Z njima založba obeležuje s koronskim zamikom svojo lansko 50. obletnico in 30. obletnico delovanja postojnskega benda. Mitja, Primož, Jure, Eki in Frenk se verjetno na začetku poti niso zavedali razsežnosti svojega glasbenega ustvarjanja. Toda že njihov prvi album je postal kulturni in nedvomno bo tudi zdaj, po 30 letih, razveselil zvesto publiko skupine Mary Rose.

In še vedno se vrti

Koronavirus namreč. Zadnje čase imamo res občutek, da se vrtimo v krogu. Kombiniramo ukrepe in iščemo rešitve. Zaenkrat se ponovno vrtimo v krogu visokih okužb in posledično s preobremenjenostjo zdravstvenega sistema. Zdi se, kot da smo se navadili na vsakodnevna poročila in številke, ki se v zadnjem obdobju višajo, in da nas podatki o obolelih in umrlih več ne prizadenejo.

Vsak od nas se z razmerami spopada na svoj način, nekateri so boj z boleznijo zamenjali za boj z oblastjo. Ampak ... če pustimo politiko ob strani, če ob strani pustimo vse tako imenovane 'kavč komentatorje' in prisluhnemo zgolj stroki, ki ima na tem področju največ znanja, lahko hitro pridemo do sklepa, da je zaenkrat edina rešitev v boju proti bolezni Covid-19 cepljenje.

Drži, tudi cepljeni se lahko okužijo. Ampak zaenkrat imamo v veliki meri potrjeno dejstvo, da je na bolnišničnem zdravljenju delež cepljenih veliko manjši kot delež tistih, ki cepiva niso prejeli. Zame osebno je to dovolj zgovoren podatek in me prepriča, da cepljenje pripomore k lažjemu poteku bolezni. Seveda pa ima vsak pravico odločiti o sebi, zato je prav, da spoštujemo voljo drugih.

Kar se pa preostalih ukrepov tiče, pa je najbolje slediti zdravi kmečki logiki. Večja medosebna razdalja, maske in razkuževanje rok. Trije osnovni elementi, ki v veliki meri poskrbijo, da je prenos okužbe veliko manjši. Še enkrat poudarjam. Imamo strokovne službe, ki jim v teh časih moramo zaupati. Po vsej verjetnosti bi se dalo delovati tudi drugače, dejstvo pa je, da so takšni ali drugačni ukrepi nujni.

Pred nami je praznični december, ki ga bomo tudi letos preživeli brez večjih praznovanj. Pa ne bodimo preveč žalostni, saj smo že lani ugotovili, da so lahko prazniki v krogu najožje družine izredno lepi in veliko bolj umirjeni. Na Občini se bomo kljub vsemu potrudili, da bomo priskrbeli malce decembrskega vzdušja, seveda, kolikor bodo to dopuščali ukrepi. Vsi skupaj pa moramo poskrbeti, da bomo praznike pričakali in preživeli predvsem polni zdravja.

Vse dobro.

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

»Tu smo,
da pomagamo«

4

tu živimo:

Lovska družina
Javornik

11

na obisku:

Jasmina Čelan

12

Na naslovnici: Mitja Šabec, Primož Ogrizek, Jure Škodič, Eki Alilovski, Franci Tominšek - Frenk; fotografija: arhiv skupine Mary Rose.

POSTOJNSKI
PREPIH

Postojnski prepilj je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.

• Postojna, november 2021, leto izdaje 15, številka 123 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepilj, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilj@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepilj (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6.400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Vsi smo v istem breznu

Minuli mesec sem ob jubileju upokojenskega društva začel razmišljati o lepotah tretjega življenjskega obdobja. Upokojenci pogovorno nikoli nimajo časa, in če dovolj časa preživiš z najbolj aktivnimi člani društva, trditvi začneš verjeti. Pri nekaterih gre verjetno za zaslužen čas svobode in sproščanja. Prijetno je videti ljudi, ki želijo to obdobje izkoristiti do popolnosti. Toda za mnoge je ta čas le boj za golo preživetje. Poštirkani prizori brezskrbnosti so v očitnem nasprotju z dostopno statistiko. Upokojencev, ki živijo pod pragom revščine, je vsako leto več. Pred petimi leti jih je bilo 78.000, lani 90.000, letošnja številka statističnega urada je že 97.000 ali petina vseh upokojencev v državi. Gre za očitno socialno problematiko. Peščica je takšnih, ki so se upokojili tako rekoč pravi čas, zmogli dovolj vplačevati v pokojninsko blagajno in prejeli dober izračun.

V primerjavi z delovno aktivnimi, ki se komaj prebijajo iz meseca v mesec, se nam sprva zdi, da se upokojencem res dobro godi. Pomagajo si lahko s popusti za razne storitve, nakupe v trgovini, obiske kulturnih ustanov, od nedavnega lahko javni prevoz koristijo brezplačno. Pokojnino imajo načeloma zagotovljeno, pomagajo še razne uskladitve in dodatki. Vse to je le pesek v oči, ko se podrobneje poglobimo v številke. Podatki ZPIZ-a kažejo, da več kot 1000 evrov pokojnine prejema le nekaj deset tisoč užívalcev. Zanimljiva številka ob več kot 625.000 upokojenih državljanov. Približno polovica upokojenih prejeme mesečno zgolj med 500 in 800 evrov starostne pokojnine. Če jih pesti zdravje, delež te vsote gotovo namenijo lažšanju bolečin ali iskanju pravočasnih zdravstvenih storitev. Stežka si privoščijo kaj nadstandardnega.

A generacije so si različne, to je pokazala nedavna raziskava podjetja Mediana, ki meri javno mnenje. Njene ugotovitve so, da upokojenci pogosteje obiskujejo zdravnika, velikokrat kar preventivno. Počitnice raje preživljajo v Sloveniji kot v tujini, v primerjavi z mlajšimi izrazito izstopa branje dnevnega časopisa in revij, njihov glavni vir zabave je še vedno televizija. Med najbolj priljubljenimi športnimi aktivnostmi prevladuje igranje golfa, sledijo ribolov, kegljanje in ples. Starejši so bolj tradicionalnih prepričan in trdijo, da se zavedajo svojih dolžnosti. Tu lahko opazimo očiten generacij-

ski razkorak, ki je morda svarilo pred dodatnimi delitvami v že tako preveč razdeljeni državi.

V Franciji so že pred leti razglabljali, da je poenotenje k skupnemu cilju znotraj družbe (kot konec šestdesetih let prejšnjega stoletja) praktično nemogoče. Različne družbene skupine ne jedo več skupaj za isto mizo, to so opazili sociologi v državi, kjer je dnevni obrok še vedno pomembna institucija. Današnje generacije imajo nesrečo, da živijo v obdobju težkih socialnih razmer. Oktobra je bilo na Zavodu za zaposlovanje prijavljenih skoraj 20 odstotkov mladih in še dober odstotek več tridesetletnikov. Veliko si jih služi kruh v brezizhodnih prekarnih delovnih razmerjih in jih uradna državna statistika sploh ne zazna. Nič dobri obeti niso ob izračunu starostne pokojnine, ki se v razmerju do povprečne neto plače le zmanjšuje. Vsi smo v istem breznu, vendar nekateri gledamo proti zvezdam, je nekoč dejal dramatik Oscar Wilde. Zakaj se ne moremo sporazumeti v drugačnosti? Res smo različnih prepričan, a lahko bi skupaj gledali proti zvezdam, si nudili podporo, kjer je to mogoče, in ne dovolili, da nas sprejo razlike med nami.

Majhni medgeneracijski biseri na srečo res obstajajo. Ob tem se spomnim na večkrat nagrajeno britansko in avstralsko dokumentarno serijo, ki bi jo lahko prevedli v Dom starejših za štiriletnike. Gre za prijeten eksperiment, v katerem so združili upokojence iz doma starejših in predšolske otroke. Skupaj so preživljali čas in sodelovali pri različnih aktivnostih. Nekateri sodelujoči so se za čas snemanja še posebej povezali. Družbeni poskus ti da upanje za soobstoj različnih generacij – še več, da so medsebojno povezovanje, razumevanje in sprejemanje potreb pomembni za polno življenje vseh generacij, brez dajanja prednosti le eni. V sklopu projekta tako imenovanih Pametnih vasi, ki želi z novimi rešitvami ohraniti živo in razvito podeželje z vsemi potrebnimi storitvami, sedaj nastajajo aktivnosti, ki bi bile prijazne tako za mlajše kot starejše. Ko bi le takšen zagon prenesli tudi na ostala področja vsakdana!

Besedilo in fotografija: Jaka Zalar.

»Tu smo, da pomagamo«

V zadnjem letu in pol se je naš, že tako ne ravno idealen zdravstveni sistem obrnil na glavo. Kar se je še nedavno zdelo neverjetno – »pregledi«, bolniške in predpisovanje zdravil po telefonu, je postalo stalna praksa. Režim za vstop v bolnišnice in domove se je sicer omilil, a brez naročila je do zdravnika še vedno težko priti. Najprej je treba priklicati ambulanto, kar je pogosto misija nemogoče. Telefoni pregorevajo, stalno zvonjenje zagotovo moti zdravnike in sestre, zasedene linije pa razburjajo obupane paciente. V Zdravstvenem domu Franca Ambrožiča Postojna se zavedajo svoje odgovornosti in tveganj, zato se trudijo, da bi situacijo omilili, kolikor je le mogoče. Bolnikom so prišli naproti tudi s programom Rehabilitacija na domu, in ta je že v prvih nekaj mesecih prinesla odlične rezultate.

Posledice se bodo še pokazale

»Vsakega, ki je zares potreboval pomoč in se je oglasil v ZD, smo sprejeli in pregledali,« zatrjuje **direktorica, prim. Irena Vatovec**, a se kljub temu boji, da se bomo o posledicah pandemije še veliko pogovarjali. Uradnih podatkov v Sloveniji sicer še nimamo, a zdravstveni delavci lahko že zdaj potrdijo, da se bo opustitev vseh preventivnih dejavnosti v času krize covid-19 še pokazala, zlasti v poslabšanju kroničnih bolezni. Po izkušnjah iz tujine lahko zdravnica že napove, da bo to zagotovo vsaj 10- do 15-odstotno.

Preventivnih dejavnosti za kronične bolezni odraslih v tem času namreč ne izvajajo, ves čas pa v postojnskem ZD deluje preventiva za otroke in nosečnice, prav tako Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov. »Smatramo, da tu ne gre za preventivo, pač pa še posebej v tem času za zelo potrebno psihološko podporo. V Centru za krepitev zdravja pa smo odprli svetovalni telefon za podporo pri psihičnih težavah občanov,« izpostavlja Irena Vatovec.

Po navedbah direktorice so vse specialistične ambulante (skoraj) ves čas krize delovale po običajnih

urnikih. »Gre večinoma za pogodbene partnerje – zunanje zdravnike, ki so svoje delo v zadnjih devetih mesecih opravili vsaj v 90 odstotkih,« zatrjuje.

»Telefonska loterija«

Med občani pa je slišati številne pritožbe o nedosegljivosti osebnih zdravnikov po telefonu. Ta je v letu in pol postala uveljavljena praksa, saj do zdravnika brez naročanja ni mogoče priti. Pritožujejo se, da so telefoni včasih tudi po več ur zasedeni ali pa zvonijo v prazno. Tudi novinarski poskus je potrdil upravičenost za nejevoljo, od naših 65 klicev v različne ambulante v času »odprtih telefonov« je bil namreč uspešen samo eden.

Vatovecva se ne izmika in prizna, da gre res za ozko grlo, vendar pojasnjuje, da je v vsaki ambulanti vsak dan telefon na voljo občanom tri ure in pol. »Če vsak pogovor traja 5 do 7 minut, pa v tem času seveda ne moremo sprejeti naslednjega klica,« je odločna in dopušča tudi možnost, da so morda pre-

malo jasni pri obveščanju, čeprav, kot poudarja, lahko vse informacije najdemo na spletni strani ZD. Logično pa je, še dodaja, da se v času sprejemanja pacientov niti zdravnica niti sestra ne zmoreta oglašati še na telefon.

Za pregled pri izbranem zdravniku se je treba obvezno naročiti. Če po več neuspešnih klicih ne dobite zelene ambulante v razpoložljivem času, pokličite sprejemno pisarno ADM (05/7000 401 ob delovnikih med 8.00 in 10.45 ter med 11.15 in 13.00 ali telefonsko centralo (05/7000 400 ob delovnikih med 7.00 in 10.00 ter 10.30 in 19.00). Za naročanje receptov, napotnic in drugih obrazcev pokličite sprejemno pisarno ADM ali napišite elektronsko sporočilo. Obrazec najdete na spletni strani Zdravstvenega doma. Izvide ali pisna sporočila lahko pustite v nabiralniku na triazi Zdravstvenega doma Postojna (glavni vhod).

Problem se vleče že dolgo, zato so v tem času že na različne načine poskušali povečati dostopnost. »Odprli smo dodatno telefonsko linijo v sprejemni pisarni in uvedli možnost pošiljanja elektronskih sporočil v recepcijsko službo. Na ta način lahko pacienti uredijo vse, za kar ni potreben obisk v domu – od receptov, napotnic, izvidov in ostale administracije,« našteva Vatovčeva. Na spletni strani pa so odprli še obrazce za pošiljanje sporočil zdravnikom.

»Omejili smo le število znakov, saj ne želimo, da nam pacienti opisujejo vse svoje težave. Na tako dolga sporočila ne moremo odgovarjati, zato paciente z več težavami prosimo, da se naročijo pri izbranem zdravniku,« poziva direktorica in poudarja, da fizičnega stika z bolniki nikakor niso omejili.

Specialistka družinske medicine še opaža, da so v tem napornem času ljudje pogosteje v stiski, zato si želijo več pogovorov z zdravnikom. »Ker imajo možnost posvetovanja po telefonu, pa je naraslo tudi število klicev. Ko ponudimo več kanalov, je tudi povpraševanja več. Ljudje zdaj pokličejo tudi zaradi težav, ki so jih včasih rešili sami doma,« ugotavlja.

Pacientov imajo toliko kot prej

Po direktoričinih besedah je treba za obisk osebnega zdravnika po naročilu počakati dva do tri dni, saj imajo kljub večinoma praznim čakalnicam dela toliko kot pred korono. »Prazne ambulante nikakor niso posledica izogibanja obiskom pacientov, pač pa rezultat striktnega naročanja na uro,« trdi Vatovčeva

Pacienti so odprtih rok sprejeli možnost rehabilitacije na domu.

in zagotovo mu bomo pomagali,« pravi in zagotavlja, da niso zavrnili še nikogar. Za nujne primere pa je vedno na voljo ambulanta Nujne medicinske pomoči. »Vsekakor smo tu, da pomagamo,« zaključuje.

Lažje za sestro in varneje za otroka

Čas pred dopusti so v ZD izkoristili za prenavo dela otroškega dispanzerja. Investicija, ki so jo pokrili iz lastnih sredstev, jih je stala 50 tisoč evrov. »Prostor je po preureditvi primernejši, kar je dobrodošlo predvsem zdaj, v času covida, saj je več prostora tako za otroka kot za me-

Dobrodošla novost: rehabilitacija na domu

Večjo dostopnost do zdravstvenih storitev predvsem starejšim, manj mobilnim in zato še bolj vezanim na dom omogoča od začetka poletja nov program Mobilni tim za rehabilitacijo, tj. program rehabilitacije na domu. Namenjen je starejšim od 65 let in sofinanciran iz Evropskega socialnega sklada.

Po besedah **vodje fizioterapije in vodje programa Nike Nadlišek** so potrebe po tovrstni obravnavi na terenu precejšnje. Ocenjuje, da bodo v skupaj dveh letih trajanja projek-

Program rehabilitacije na domu je namenjen bolnikom, starejšim od 65 let, po operacijah ali poškodbah, po možganski kapi, pri zgodnji demenci ...

dicinsko sestro.« Slednja je imela po besedah direktorice doslej delovni prostor neprimeren in premajhen.

»Otroke z znaki covida in še nepotrjeno okužbo lahko zdaj pregledujemo tudi v notranjem prostoru, saj je ločen od ambulante. Tako je več prostora za bolne otroke, ki jih pregledujemo v kontejnerju pred domom. V prostoru lahko izvajamo tudi dodatno terapijo, recimo inhalacije, ki smo jih prej izvajali zunaj,« našteva zdravnica prednosti.

ta lahko pomagali pri okrevanju po poškodbi ali po bolezni 200 posameznikom iz občin Postojna, Pivka, Cerkljica, Loška dolina, Bloke in Ilirska Bistrica.

»Starejši pogosto nimajo socialne mreže ali ne želijo obremenjevati svojcev, z obiskom na domu tako dvigamo tudi kakovost njihovega življenja,« je prepričana Nadlišekova. Strokovni tim, v katerem so diplomirana fizioterapevtka, diplomirana delovna terapevtka in

Zdravstveni delavci lahko že zdaj potrdijo, da se bo opustitev preventivnih dejavnosti v času krize covid-19 še pokazala.

»Če v nujnih primerih nikakor ne morete priti do zdravnika, imamo rezervno varianto, ki kar dobro deluje. To je klic v tajništvo ZD, kjer pustite sporočilo zdravniku in bo ta v najkrajšem možnem času vrnil klic,« še dodaja in upa, da bo posodobitev telefonske centrale rešila večino težav. »Pravkar jo nadgrajujemo, tako da bo omogočala beleženje zgrešenih in neodgovorjenih klicev. Po končani ambulanti pa bomo lahko te klice vrnil,« napoveduje.

in poudarja, da si v čakalnici želijo največ dva pacienta hkrati. »Vsak dan naročimo 12 do 15 pacientov, kar je 5 do 10 manj kot pred korono, vendar jih vsaj toliko obravnavamo tudi po telefonu. Dnevni kontaktov je toliko kot prej, torej 45 do 50.«

Irena Vatovec poudarja še, da so vrata ustanove vedno odprta. »V primeru, da nas pacient potrebuje, pa nas nikakor ne doseže po telefonu, lahko pride v ambulanto

Prenovljen otroški dispanzer nudi boljše pogoje dela za zdravstveno osebje in za počutje malih bolnikov.

magistra kineziologije, kombinira strokovna znanja in na terenu oceni stanje ter potrebe pacienta. »Pristop je celosten, saj se na obiskih potem zvrstimo posamezni profili, po dogovoru in potrebah,« razlaga fizioterapevtka.

Na podlagi začetne ocene stanja pripravijo načrt rehabilitacije za posameznega uporabnika ter predvidijo število ur rehabilitacije, frekvenco obiskov in določijo terapevte, ki bodo izvajali storitve. Lahko je to samo eden od strokovnjakov ali pa so vsi trije.

Pomoč mobilnega tima potrebujejo večinoma bolniki po operacijah ali poškodbah, po možganski kapi, pogosto tudi pri degenerativnih in kognitivnih starostnih spremembah, na primer zgodnji demenci.

»Ne gre za neko dolgotrajno oskrbo ali vzdrževanje stanja, saj želimo pacientu z rehabilitacijo pomagati iz stanja neke nemoči do samostojnosti,« poudarja vodja programa. Različni profili v timu predstavljajo dodano vrednost, saj celostna obravnava pripomore k boljšemu procesu rehabilitacije. »Uporabniku želimo omogočiti čim višjo stopnjo zdravja, dobrega počutja, samostojnosti in aktivnega vključevanja v družbo.«

V okviru fizioterapije izvajajo storitve za izboljšanje, vzdrževanje in povrnitev gibalnih in funkcijskih sposobnosti, od pasivnega razgibavanja in vaj za mišično zmogljivost do protibolečinske elektroterapije, električne stimulacije za krepitev mišic in laser terapije. Kineziolog pripomore k okrepanju s programom vaj za izboljšanje mišične vzdržljivosti in zmogljivosti, z vadbo za koordinacijo in ravnotežje pa pomaga pri izboljšanju telesne kondicije. Dodatna pomoč delovnega terapevta pa je dobrodošla pri ponovnem osvajanju samostojnosti ob vsakodnevnih opravilih. Svetujejo tudi svojcem in jih učijo pravilnega ravnanja s pacientom po njegovi vrnitvi v domače okolje.

»Nalog za rehabilitacijo izda osebni zdravnik, na potrebo po njej pa opozarjamo vsi,« pravi Nika Nadlišek in ob tem še posebej izpostavlja patronažne sestre na terenu. »Seveda so tukaj v prvi vrsti svojci ali pa morda sosed, ki opazi, da kdo potrebuje strokovno pomoč.«

Po štirih mesecih Nadliškova že lahko oceni projekt kot zelo uspešen. »Potrebe so zelo velike, odzivi pa nad pričakovanji. Pacienti so zelo zadovoljni, saj jim omogočimo rehabilitacijo na domu in jim prihra-

Mobilni tim za rehabilitacijo (od leve proti desni): Katarina Marušič, Špela Purkart, Nika Nadlišek in Walentina Wolf.

nimo pot do zdravstvenega doma.« Dodatna prednost je kratka čakalna doba, še posebej zato, ker je treba na rehabilitacijo sicer čakati zelo dolgo.

»Nimam možnosti opravljati terapije drugje, tako da če ne bi prišle terapevtke na dom in mi omogočile rehabilitacijo, bi ostala brez. Počutim se veliko bolje. Punce so zelo prijazne in so vedno dobrodošle,« pravi ena od pacientk. Druga pa po obravnavi na domu že opaža velik napredek po operaciji kolka. »Bolečine so bile še vedno prisotne, zato je zdravnica predlagala rehabilitacijo na domu. Predloga sem bila vesela in sem zelo zadovoljna, da dekleta prihajajo na dom, saj nimam zagotovljenega prevoza za obisk

rednih fizioterapij v zdravstvenem domu.«

Doslej so od osebnih zdravnikov prejeli 46 delovnih nalogov, večinoma za paciente iz občin Postojna in Pivka. V naslednjih mesecih pa pričakujejo (po besedah Nike Nadlišek) tudi večji odziv iz preostalih občin, sodelujočih v projektu.

V ZD Postojna so za izvedbo programa pridobili 333 tisoč evrov nepovratnih sredstev, na novo so zaposlili fizioterapevtko in delovno terapevtko, kineziologinja pa je že polovično zaposlena tudi v Centru za krepitev zdravja.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Valter Leban in arhiv ZD Postojna.

AKTUALNO

Situacija je (še) obvladljiva

V Sloveniji je po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) trenutno aktivno okuženih skoraj 45 tisoč ljudi, dnevno povprečje okužb znaša 3221. Število aktivnih primerov okužbe se je nekoliko zmanjšalo, a razmere so še daleč od takšnih, kakršne bi si želeli. Tudi v naši regiji stanje ni optimistično, po številu novih okužb izstopa tudi občina Postojna. Trenutno je potrjenih 200 primerov, tedenski prirast je 57-odstoten. Zaskrbljeni so tudi v postojnskem Zdravstvenem domu, saj vsak dan zaradi okužbe s covidom-19 napotijo v bolnišnico povprečno enega ali dva bolnika.

Z enim odmerkom cepiva proti covidu-19 je po podatkih vlade cepljenih 58 odstotkov vsega prebivalstva. Občina Postojna je nekoliko pod povprečjem, **direktorico prim. Ireno Vatovec** pa veseli, da je precepljenih več kot 80 odstotkov občanov nad

65. letom. Zato je po njenem mnenju tudi obolevnost v tej skupini manjša.

»Situacija je še obvladljiva, saj lahko za enkrat zdravniško pomoč nudimo vsem. Ozko grlo se pokaže le v primeru, ko moramo bolnika na-

potiti na hospitalizacijo, saj so bolnice zelo zasedene,« oriše splošen problem. Bolnišnične kapacitete so namreč zapolnjene in zato je treba skoraj v vsakem primeru počakati s prevozom v bolnico. Tja napotijo povprečno enega do dva bolnika dnevno. »To pomeni veliko zasedenost Nujne medicinske pomoči in veliko porabo kisika, kar je problem, saj si velikih zalog ne moremo privoščiti,« še pravi Vatovčeva.

»Zanimanje za cepljenje ni veliko naraslo, odziv na tretjo dozo pa je zelo velik, saj je cepljenih že več kot polovica občanov, ki jim to pripada,« je zadovoljna direktorica. Odkar so hitri testi ponovno brezplačni za vse, imajo nekaj več

dela s testiranjem, a ker se prilagajajo dnevnim potrebam, vrst in gneče ni bilo. Povečali so tudi kapacitete za PCR teste, tudi ob nedeljah. »Želimo namreč, da ljudje dobijo diagnozo čim prej in, če so pozitivni, pravilno ravnanje.«

Težave imajo tudi v nam najbližjih bolnišnicah – Izoli, Šempetru in Sežani, saj jim primanjkuje predvsem negovalnega kadra. Na situacijo so se odzvali na postojnski SGLŠ in sežanski bolnici »posodili« 32 dijakov zadnjega letnika programa zdravstvena nega.

Mateja Jordan

Višje cene vrtčevske oskrbe

Na 20. redni seji Občinskega sveta so svetniki pritrtili načrtom občinske uprave, da se sklene nova dolgoročna koncesijska pogodba z Zavetiščem za živali Ljubljana; sodelovanje z zavetiščem iz Šempasa se letos namreč izteče. Občinski svet je sprejel tudi višje mesečne stroške za predšolske otroke. Dražje položnice bodo tako na Prestranku kot tudi v postojnskem vrtcu

Občinski svet je na 20. redni seji sprejel odlok o ureditvi javne službe zagotavljanja zavetišča za zapuščene živali; zanj so glasovali vsi prisotni občinski svetniki. »V preteklih letih smo povprečno porabljali 24.000 do 25.000 evrov za tovrstno dejavnost,« je pojasnil župan Igor Marentič. V osnutku proračuna za prihodnje leto je za stroške v povezavi z zavetiščem za živali predvidenih 29.000 evrov.

Polovica redne seje je bila sicer namenjena spremembam in dopolnitvam občinskega statuta in poslovnika. Obravnava statuta se vleče že dalj časa. »Ministrstvo za javno upravo je Občino Postojna že večkrat opozorilo na uskladitev teh pravnih aktov z veljavno zakonodajo,« je pojasnila predsednica Statutarno-pravne komisije

Ula Tomaduz. Za spremembo statuta je glasovalo le 14 občinskih svetnikov, s tem ni bila zagotovljena dvotretjinska večina vseh članov. Župan Igor Marentič meni, »da zanamcem zapustimo zapuščino takšno, kot mora biti. To bomo sigurno obravnavali na naslednji seji.« Poslovniki Občine Postojna pa je bil po krajši razpravi in pripombah sprejet.

Cena vrtčevske oskrbe bo višja. **Ravnatelj Osnovne šole in Vrtca Prestranek Goran Uljan** je pojasnil, da so »v šolskem letu 2021/22 oblikovali novo vrtčevsko skupino«, kar pa ni bil edini razlog za povišanje mesečnih dajatev. Zvišali so se tako stroški dela kot materiala, storitev in živil. Na Prestranku deluje pet oddelkov, vanje je vključenih 87 otrok. Cene programov v prestranskem vrtcu so bile že tako višje od postojnskih. Nova predlagana cena predvideva povišanje za 12,61 evra za prvo starostno obdobje, 14,44 evra za drugo ter 21,11 evra za kombiniran oddelek. Po podražitvi pa bo program na Prestranku pravzaprav cenejši kot v Postojni.

V Vrtcu Postojna deluje trenutno 38 oddelkov s 663 otroki. Nudijo celodnevne in poldnevne programe. Po besedah ravnateljice **Elizabete Zgonc** so predlagali zvišanje cen za dobrih 40 evrov, oziroma 8-odstotno v prvem starostnem obdobju, 13- v drugem in 11-odstotno za kom-

biniran oddelek. Ura podaljšane varstva bo po novem znašala 9,2 evra. Starši lahko na pristojnem Centru za socialno delo zaprosijo za znižano plačilo. **Tino Žigon (Levica)** je zanimal razlog za tako različne podražitve na Prestranku in v Postojni. Največji del oblikovanih cen predstavljajo prav stroški dela. »Pri nas se je precej spremenila struktura zaposlenih. Predvsem strokovne delavke prihajajo v obdobje, ko napredujejo v višje plačne razrede,« je razložila ravnateljica.

Svetniki so sprejeli tudi predlog za odpis terjatev treh dolžnikov. V dveh primerih se je zaključil stečajni in v tretjem zapuščinski postopek, sredstev za poplačilo terjatev pa ni bilo. Glede na Odlok o proračunu Občine Postojne lahko župan posameznemu dolžniku odpiše ali delno odpiše dolg v višini največ 800 evrov. **Stanko Markovič (DeSUS)** je zato predlagal, da se razmisli o višjem znesku v primeru, ko je sodišče postopek že zaključilo. Ko dolgovi presega ta znesek, o zadevi namreč odloča Občinski svet.

Na seji so se seznanili tudi s poročilom o izvajanju lokalnega programa za mladino za leto 2020. **Strokovna delavka Martina Ivanović** je izpostavila primere, ki na tem področju izkazujejo napredek.

Jaka Zalar

V zavetišču Ljubljana bo za živali bolje poskrbljeno

Občina Postojna bo s 1. januarjem 2022 zamenjala koncesionarja za oskrbo zapuščenih živali v občini. To nalogo bo prevzelo Zavetišče Ljubljana. Župan Igor Marentič je prepričan, da bo sodobno, pred nedavnim obnovljeno in razširjeno zavetišče tudi brezdomnim živalim iz postojnske občine omogočalo kakovostno oskrbo. Od novega partnerstva pa si na Občini obetajo tudi postopno razreševanje problematike zlasti prostoživečih mačk.

Občina je z zavetiščem Oskar sodelovala od leta 2015, ko je nepričakovano ostala brez pogodbenega partnerja za oskrbo živali. Kot pojasnjuje župan Igor Marentič, so že takrat nameravali skleniti pogodbo z Zavetiščem Ljubljana, vendar novih živali zaradi velike prostorske stiske niso mogli sprejeti. Letos pa sta se zaključili obnova in razširitev zavetišča, kar na zdajšnjih 3500 kvadratnih metrih omogoča namestitve bistveno večjega števila živali, zato bo s 1. januarjem prevzelo tudi oskrbo živali iz postojnske občine.

V ljubljanskem zavetišču bo za brezdomne živali bolje poskrbljeno kot v zavetišču Oskar.

»Ljubljansko zavetišče v okviru zavoda Živalski vrt deluje po naj sodobnejših standardih, zato bo za živali dobro poskrbljeno, računamo pa tudi na dolgoročne pozitivne učinke te problematike,« pravi župan. V občini namreč največji problem predstavljajo zapuščene in prostoživeče mačke, zato je po njegovem mnenju smiselno gledati v prihodnost.

»Zavetišče Ljubljana je tudi središče za obravnavo problematike odgovornega skrbništva in dobrobiti hišnih živali, pa tudi za izobraževanje in usposabljanje mladih strokovnih kadrov. Glede na pozitivne izkušnje drugih občin si obetamo

dobro sodelovanje,« pa je dodala občinska sodelavka **Martina Ivanović**.

Postojnski občinski svet je prižgal zeleno luč za podpis pogodbe, kar pozdravljajo tudi v **Društvu za zaščito živali Postojna**. »Veseli smo se sodelovanja z ljubljanskim zavetiščem in mislimo, da bo za živali poskrbljeno bolje, kot je bilo v prejšnjem. Računamo, da bo zaradi tega v prihodnje tudi delo našega društva lažje,« je povedala predsednica društva **Silva Bajc**.

V proračunu bodo za oskrbo zapuščenih živali rezervirali 29 tisoč evrov, župan pa je prepričan, da bo vsota čez nekaj let precej nižja. »Po izkušnjah drugih občin se ob ustreznem delu zavetišča populacija brezdomnih mačk precej zmanjša, stroški pa znižajo,« zagotavlja.

Sprememba bo dolgoročno pozitivna, to meni tudi Bajčeva. »Predvsem pa upamo, da bodo najdene živali, ki so primerne za posvojitev, v zavetišču nameščali, oskrbovali, socializirali in jim tudi poiskali nov dom.«

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

»Želimo si partnerja, ki ve, kaj dela«

Prvi poziv za izbiro zasebnega partnerja pri gradnji vodnega parka v Postojni je padel v vodo zaradi nepopolne prijave edinega prijavitelja, ta pa se je na občinsko odločitev nato pritožil in pritožbo kmalu tudi umaknil. Če bi vztrajal, bi se lahko načrtovanje gradnje zavleklo tudi za pol leta, pravi župan Igor Marentič in računa, da bodo prvo lopato za bazenski kompleks lahko zasadili še pred koncem naslednjega leta. Razpis so 11. novembra namreč ponovili in pričakujejo, da se bo zainteresirani investitor prijavil ponovno. Razpis so zdaj malenkostno spremenili pri pogojih za izkazovanje tehnične in strokovne sposobnosti.

Kot je znano, gre za mednarodni konzorcij, ki ima že več izkušenj z gradnjo tovrstnih objektov, žal pa ni izpolnjeval zahtevanih referenc. »V prejšnjem razpisu smo med drugim

zahtevali, da ima prijavitelj izkušnje s podobnimi projekti v vrednosti vsaj pet milijonov in da je s projektom upravljal več kot eno leto,« pojasnjuje **župan Igor Marentič**.

V novem razpisu še vedno zahtevajo izkušnje s tovrstno izgradnjo v omenjeni vrednosti, v drugem delu pa so pogoj nekoliko spremenili. Po Marentičevih besedah namreč ni več nujno, da je investitor upravljal z objektom, ki ga je zgradil. »Lahko gre tudi za neki drug objekt, s katerim je upravljal najmanj eno leto.«

Župan ne izključuje zanimanja več potencialnih investitorjev. »Gre za majhno, a pomembno spremembo, saj si želimo partnerja z izkušnjami, ki ve, kaj dela in kako,«

poudarja župan in meni, da bi bila konkurenca vsaj še enega prijavitelja dobrodošla kot boljše izhodišče za pogajanja.

Rok za prijavo se bo iztekel 11. decembra, do konca leta bodo na Občini pregledali dokumentacijo, po izteku roka za pritožbo pa že lahko začnejo s pogajanjem. Marentič računa, da bodo čez osem mesecev že imeli gradbeno dovoljenje v rokah in takoj zasadili prvo lopato, najkasneje v začetku leta 2023.

Mateja Jordan

Eni v šoli, drugi od doma, tretji doma

Kljub številnim pomislekom, ki so jih na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport naslovili ravnatelji osnovnih šol, je samotestiranje učencev v šolah steklo brez večjih težav. Nekateri starši, ki se z novimi ukrepi ne strinjajo, so otroke zadržali doma, šolali se bodo na daljavo. Tudi na šolah v postojnski občini je takih kar nekaj, nekateri pa se šolajo doma že od začetka šolskega leta.

Samotestiranje učencev v šoli kljub temu za vse ustanove predstavlja veliko dodatnega dela in težav, tako je tudi na **OŠ Antona Globočnika**. »Čeprav je šola velika, se srečujemo s pomanjkanjem prostora – še posebej zdaj, ko mora biti vsak razred v matičnem oddelku, v tako imenovanem mehurčku,« pravi **ravnateljica Darija Košir**. To prinaša po njenih besedah dodatne stroške za zaščitna sredstva in skladiščenje odpadkov ter zahteva tudi dodatne strokovne delavce za nadzor nad samotestiranjem. »Za nemoten pedagoški proces prihajajo učenci v šolo prej, saj testiranje poteka pred začetkom prve šolske ure,« razlaga ravnateljica in v organizaciji ne vidi toliko težav kot v prepričevanju staršev.

»Težave imamo pri osveščanju staršev, saj so nekateri proti vsem ukrepom v šoli, ki jih moramo kot izvajalci dosledno spoštovati. Odgovarjati moramo tudi na neprimerno elektronsko pošto, tudi z grožnjami po pravni poti in drugimi neprimernimi vsebinami,« opisuje problemati-

ko Koširjeva in ocenjuje, da je proti ukrepom okoli 15 odstotkov staršev. Na šoli so prejeli tudi peticijo s podpisi staršev, ki nasprotujejo nošenju mask in samotestiranju. V ponedeljek pred njegovo uvedbo in v sredo, ko se je samotestiranje začelo, pa so se starši zbrali pred šolo na mirnem protestu. »Na prvem jih je bilo okoli 30, na drugem pol manj, zanimivo pa je, da so bili v sredo med njimi tudi nekateri starši, ki so podali soglasje za samotestiranje,« čudi ravnateljico OŠ Antona Globočnika.

Pet otrok s te šole pa se že od začetka šolskega leta šola od doma. Po mnenju ravnateljice so se starši za to odločili zaradi nestrinjanja z ukrepi.

Novi ukrepi predstavljajo velik zalogaj tudi za **OŠ Prestranek**. »Ker naj bi to potekalo trikrat tedensko pred pričetkom pouka, bo tako ob ponedeljkih, sredah in petkih otrokom odpadala vedno prva šolska ura z istimi predmeti, saj je večina otrok vozačev in prihajajo v šolo tik pred pričetkom pouka,« opozarja **ravnatelj Goran Uljan**. Dodaja še, da v času samotestiranja nikakor

Novi ukrepi predstavljajo velik zalogaj tudi za OŠ Prestranek.

ne bodo mogli zagotavljati predpisane razdalje meter in pol med učenci.

Največjo težavo pa vidi ravnatelj pri najmlajših učencih. »To so učenci prve triade, ki bodo imeli težave, zato bi jih bilo treba pred pričetkom samotestiranja na to dobro pripraviti,« je prepričan Uljan. Boji se tudi stigmatizacije otrok, saj bodo okuženi za to izvedeli pred celim razredom. Starši se z novim ukrepom v veliki večini strinjajo; starši le dveh otrok so se odločili za testiranje doma, kot so to počeli doslej. En otrok pa to šolsko leto (za zdaj) preživlja doma.

Na dan uvedbe samotestiranja v **OŠ Miroslava Vilharja** ni prišlo v šolo 25 učencev. Kot pravi **ravnateljica Mateja Modrijan**, razloga ne pozna, domneva pa, da zaradi ukrepov, saj starši niso podpisali soglasja. Ravnateljica in razredniki so prejeli več pisem staršev, drugih

incidentov, razen tihga protesta približno 10 staršev, pa ni bilo. »Zbrali so se pred šolo in čakali, kaj bo. Ko smo jih pozvali, naj pridejo po otroke, so to storili in jih takoj odpeljali,« še pravi Modrijanova.

Ravnateljica ugotavlja, da se je samotestiranje izkazalo kot smiselno že prvi dan, saj so odkrili tri okužbe, in cel razred poslali domov. Prejšnji četrtek je bilo tako v karanteni kar 9 (od 41) oddelkov matične šole. Na oddelku s prilagojenim programom je večina otrok cepljenih; če starši ocenijo, da se otrok ni sposoben samotestirati, lahko to storijo doma.

Sicer pa imajo na šoli nekaj učencev, ki ne nosijo mask; pri teh poskrbijo za ustrezno razdaljo in preprečijo stike z ostalimi.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Tomaž Penko.

Možnost soodločanja izkoristilo več občanov kot predlani

V letošnjem, drugem projektu Moja občina je glasovalo 2232 oziroma dobrih 16 odstotkov in pol vseh upravičencev, starejših od 15 let. V okviru participativnega proračuna, v katerem je tokrat na voljo 240 tisoč evrov, bo v naslednjih dveh letih tako izpeljanih 21 projektov, med njimi tudi nekaj zelo zanimivih. Na Občini Postojna so z odzivom zadovoljni in menijo, da se morajo ljudje še navaditi na možnost soodločanja o porabi dela proračunskih sredstev.

Udeležba na glasovanju, ki je potekala v zadnjih desetih dneh oktobra, se je v primerjavi s predlanskim glasovanjem sicer skoraj potrojila. Leta 2019 je glasovalo 6 odstotkov občanov, letos pa 16,6 odstotka. **Vodja delovne komisije Marina Rebec** meni, da so k večji udeležbi prispevale tudi štiri delavnice za posamezna območja. A na Občini si želijo, da bi možnost v prihodnje izkoristilo več občanov, zato bodo še več energije usmerili v promocijo.

Tokrat so zanj poleg Občine poskrbeli zlasti predlagatelji posameznih projektov; ti so h glasovanju pozivali (tudi) na družbenih omrežjih. Tako je bilo v območju Postojna v finančnem okviru 75 tisočakov izbranih 5 predlogov. Med njimi sta največ glasov prejela igrišče za odbojko na mivki in ureditev parka med pošto in Primorko. Postojnčani očitno res pogrešajo več zelenja, saj so poleg parka, katerega ureditev je Občina sicer napovedala že večkrat, izglasovali tudi predlog za več dreves v mestu.

»Veliko dreves na pločnikih, parkiriščih in zelenicah je bilo posekanih, in ostajajo prazni prostori. Veliko zelenic bi lahko zasadili z drevesi, ki bi ustvarjala prijetnejše bivalno okolje,« je poudarila **Špela Habič Koblar iz društva Drobnovratnik** in predlagala bolj celovito, strokovno in dolgoročno zasnovano obravnavo dreves na javnih površinah.

Projekta Novo življenje obrabljenih stvari in Za bolj urejeno središče Postojne sta na glasovanju prejela enako število glasov, zato je delov-

na skupina zneska proporcionalno znižala in tako omogočila izvedbo obeh. Predlagateljica **Sabrina Mulec** si želi rešitve za neprimerne odlaganje odpadkov na Tržaški cesti pri odcepu za Pot k Pivki in pri postojnskem pokopališču, podpornici drugega predloga – **Mateja Premrl in Karmen Tomažič** pa nameravata z izmenjevalnicami in delavnicami za recikliranje dvigniti ekološko zavest občanov in zmanjšati potrošnjo.

Sedem projektov v okviru 55 tisočakov, ki so bili na voljo za vsako od preostalih treh območij, so občani izbrali za območje Hruševje. Najdražji sta postavitev spomenika NOB in razširitev dovozne poti do gasilnega doma v Hruševju, sledita ureditev središča v Šmihelu in fitne-

Območje Prestranek

	št. glasov	vrednost
Pridobitev pravnega mnenja o okoljski in drugi zakonodaji v povezavi s predvideno avtocestno povezavo in protihrupno ograjo – KS Prestranek	140	20000
Izgradnja in ureditev podpornih zidov v KS Orehek	127	20.000
Ureditev pretočnih kanalov in brežine ob cesti / kolesarski cesti Grobišče–Postojna	66	10.000
Predstavitev posebnosti in pomena kraškega podzemnega vodonosnika Javorniki za oskrbo občanov občine Postojna s pitno vodo	38	5.000

sa na prostem v Hraščah. Tam bodo postavili tudi predstavitevno tablo za naselje. Fitnes na prostem, ki ga je predlagal **Peter Žmak**, bodo uredili ob povezovalni cesti k novemu črpališču.

Na Velikem Ubeljskem bodo postavili koše na igrišču, v Landolu zgradili jurček pri Domu krajanov, v Hruševju pa uredili ribnik. »Pred leti je bilo ob zdaj zanemarjenem ribniku prijetno zbirališče domačinov,« se spominja **Mojca Mekina**. Zato pre-

Območje Hruševje	št. glasov	vrednost
Prestavitev spomenika NOB in razširitev dovozne ceste do gasilnega doma v Hruševju	105	15.000
Ureditev središča vasi (razpotja) v Šmihelu pod Nanosom	100	10.000
Postavitev košarkarskih košev na igrišču na Velikem Ubeljskem	93	6.000
Fitnes na prostem v Hraščah	89	10.000
Izgradnja jurčka pri Domu krajanov v Landolu	70	8.000
Ureditev ribnika in njegove okolice v Hruševju	50	2.870
Predstavitevna tabla za naselje Hrašče	17	2.500

Območje Planina in Studeno

	št. glasov	vrednost
Obnova makadamske poti do izhodišča za Sveti Lovrenc	188	10.000
Ekološko sonaravno leseno kompostirno stranišče pri gradu Haasberg v Planini	149	10.000
Ureditev kamnitega podpornega zidu v vasi Gorenje	95	20.000
Alpski zid – tematska pot pri Planini	91	10.000
Ureditev krožišča v Planini	40	5.000

dlaga, da se popravi ograjo, očisti ribnik in njegovo okolico ter uredi pretok odvečne vode iz ribnika, ob ribnik pa postavi gugalnico.

Predlogi za območje Prestranek so ovrednoteni višje, zato se iz proračuna lahko uresniči samo štiri. Po 20 tisočakov bo pripadlo krajanom Prestranka za pridobitev pravnega mnenja o okoljski in drugi zakonodaji v povezavi z načrtovano avtocestno povezavo in krajanom Orehka za izgradnjo in ureditev podpornih zidov.

Območje Prestranek

	št. glasov	vrednost
Pridobitev pravnega mnenja o okoljski in drugi zakonodaji v povezavi s predvideno avtocestno povezavo in protihrupno ograjo – KS Prestranek	140	20000
Izgradnja in ureditev podpornih zidov v KS Orehek	127	20.000
Ureditev pretočnih kanalov in brežine ob cesti / kolesarski cesti Grobišče–Postojna	66	10.000
Predstavitev posebnosti in pomena kraškega podzemnega vodonosnika Javorniki za oskrbo občanov občine Postojna s pitno vodo	38	5.000

»Sredstva potrebujemo za razjasnitev pravnih vprašanj, izvedbo postopkov in neodvisnih meritev hrupa, prahu in radiacije, za spoznanje in za vse strani primerno rešitev, ki bo preprečila bivanjsko degradacijo območja,« pojasnjuje predlagatelj projekta **Klemen Ran-gus**.

Ob kolesarski cesti Grobišče–Postojna bodo uredili kanale in brežine, dovolj glasov pa je dobil tudi predlog za predstavitev posebnosti in pomena kraškega podzemnega vodonosnika Javorniki za oskrbo občanov občine Postojna s pitno vodo. Anonimen predlagatelj načrtuje izdelavo zgibank, brošur in spletnih predstavitev za boljšo oza-

veščenost šolarjev, prebivalcev in odločevalcev.

Največ glasov v območju Planina in Studeno je dobil predlog za obnovo makadamske poti do izhodišča za Sveti Lovrenc, le nekaj manj navdušenja pa je bil deležen predlog za ureditev lesenega ekološkega kompostirnega stranišča pri gradu Haasberg v Planini. Tam bodo v naselju uredili tudi krožišče. »V okolici ostankov gradu se je povečalo število obiskovalcev, ki se »olajšajo« kar v naravi, zato se pojavljajo problemi s fekalnim onesnaženjem,« opaža **Tatjana Milavec iz društva Škratovka**. Predlagala je postavitev ekološkega stranišča, ki bi ga po dogovoru s proizvajalcem prilagodili okolju.

Najdražja bo 20 tisoč evrov vredna ureditev kamnitega podpornega zidu v Gorenjah, polovica tega zneska pa je namenjena tematski poti Alpski zid. Gre za prvi korak k turističnemu obujanju fortifikacij v okolici Planine, kjer bi zanimive lokacije Alpskega zidu in Rapalske meje povezali s tematsko potjo in opremili z informativnimi tablami, je zapisal anonimen predlagatelj.

O tem, kateri izbrani projekti (predstavljani so v tabelah) bodo realizirani v naslednjem letu in kateri v 2023, bo delovna skupina še odločala. Kot je pojasnila Marina Rebec, je to odvisno predvsem od zahtevnosti projekta oziroma potreb po pridobitvi dokumentacije.

Mateja Jordan

Območje Postojna	št. glasov	vrednost
Ureditev igrišča za odbojko na mivki v Postojni	283	20.000
Ureditev parka med pošto in Primorko v Postojni	243	8.000
Drevesa v Postojni – naši najboljši sosedi	183	20.000
Novo življenje obrabljenih stvari	123	18.000
Za bolj urejeno središče Postojne	123	9.000

Prvi obrisi bodoče podobe Tržaške

Središče Postojne v sredinskem delu že nakazuje podobo, kakršna bo že čez pol leta. Če bo vreme še naprej ugodno, bodo izvajalci zagotovo ujeli rok konec maja, ko naj bi bila obnova Tržaške ulice pod streho. Do takrat pa jih čaka še kar nekaj del, ki so ponekod že skoraj v zaključni fazi, drugje pa se niso še niti začela.

Medtem ko se na delu pred Mercatorjem že pripravljajo na tlakovanje pločnikov, so se dela pred šolo zavlekla zaradi urejanja toplovoda. Kot pojasnjuje **občinski sekretar za področje okolja in prostora Robert Ozbič**, investitor Energetika Dolenc hkrati tudi izvaja dela, ki naj bi bila zaključena do konca leta. »Ta odsek je bil zaradi številnih instalacij zelo zahteven,« pravi ter učencem in učiteljem Osnovne šole Miroslava Vilharja v drugi polovici šolskega leta obljublja nemoten dostop do

V osrednjem delu Tržaške so dela že skoraj v zaključni fazi.

šole. Kot pojasnjuje, se tega dela ulice niso lotili pred poletjem, saj sta bila dva meseca počitnic prekratka za dokončanje del. »Zato smo raje počakali do konca septembra, ko so se otroci že navadili na pot do šole in jim ni bilo treba že na začetku hoditi čez gradbišče.«

Urejanje infrastrukture teče po načrtu, čeprav ne brez zapletov, pravi **župan Igor Marentič**, in se zaveda, da je gradbišče tik pred osnovno šolo zagotovo eden najbolj problematičnih momentov nekaj več kot enoletne investicije. Zaveda se, da

situacija ni prijetna in računa na potrpljenje.

Tudi **ravnateljica Osnovne šole Miroslava Vilharja Mateja Modrijan** zagotavlja, da so poskrbeli za obveščenost staršev. Njihovih pritožb doslej ni bilo, za varnost pa je po njenem mnenju poskrbljeno dovolj dobro. »Okoli gradbišča je ograja, delavci pa pomagajo pri usmerjanju otrok,« pravi.

V zadnjem novembrskem tednu nameravajo asfaltirati del ob pokopališču, kjer so doslej urejali fekalno in

meteorno kanalizacijo ter polagali elektro napeljavo in toplovod. Kmalu zatem se bodo lotili še zadnjega dela ceste. »Tudi tukaj bodo dela potekala po fazah, da bomo omogočili vsaj delni promet,« obljublja Ozbič. Še pred tem bodo na delu, kjer so z urejanjem ulice začeli, tlakovali pločnike in postavili razsvetljavo. »Samo cesto pa bomo asfaltirali čisto nazadnje, ko bomo povsod zaključili z urejanjem infrastrukture,« še napoveduje Robert Ozbič.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Bo divjanja v ridah kmalu konec?

Planinske ride so že dolga leta ena najbolj privlačnih točk, kjer motoristi preizkušajo svoje spretnosti. Žal s tem izzivajo tudi nesrečo in z neznošnim hrupom zlasti ob koncih tedna spravljajo v slabo voljo domačine. O tem, da so bile letošnje »dirke« kaplja čez rob, smo pisali v julijsko-avgustovski številki Postojnskega prepaha. Pritožbe domačinov so končno padle na plodna tla in že v prihodnji sezoni ne bo nič več tako, kot je bilo. Skupaj sta stopili postojnska Občina in Direkcija za infrastrukturo, da bosta divjanju na najatraktivnejšem, nekaj manj kot dva kilometra dolgemu odseku naredili konec. Za ustrezne ukrepe si že dolgo prizadevajo tudi na Policijski postaji Postojna.

Ukrepi bodo usmerjeni predvsem na najbolj problematičen, 1750 metrov dolg del ceste tako imenovanih Kačjih rid. »Tukaj bodo postavili stacionarni radar in merilnike hitrosti, predvidene so tudi talne oznake in optično zoženje ceste. Tako je že urejena nekoč za motoriste priljubljena cesta med Igom in Rakitno,« razlaga **župan Igor Marentič**.

Ukrepe za nadzor in umirjanje prometa na cesti med Postojno

in Planino bo v celoti financirala **Direkcija za ceste**, a so z informacijami zelo skopi. Kot so zapisali v odgovoru na naša vprašanja, je trenutno v pripravi projektna naloga za izdelavo dokumentacije. Postojnski župan napoveduje, da bodo že podpisani projekt izpeljali čez zimo, pred naslednjo motoristično sezono.

Direkcija pa je že opravila tudi skrite meritve hitrosti, saj je treba novo ureditev, kot navajajo, upravičiti s

podatki o večjem deležu preoračitev omejitve hitrosti in številu prometnih nesreč na tem delu ceste.

Po podatkih Policijske postaje Postojna se je na odseku regionalne ceste med Planino in Ravbarkomando v zadnjih petih letih zgodilo 16 prometnih nesreč; samo letos je

počilo petkrat, ena nesreča se je končala s hudo telesno poškodbo. »Seveda pa ne vemo, koliko je bilo padcev in poškodb, ki jih policija ni obravnavala,« opozarja **pomočnik komandirja Miran Korošec**.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Tomaž Penko.

Varnostni ukrepi bodo usmerjeni predvsem na najbolj problematičen del ceste Kačjih rid.

Lovska družina Javornik Postojna

Lovska družina (LD) Javornik Postojna spada v Notranjsko lovsko upravljavsko območje. Lovstvo ni le naš hobi, lovstvo je naš način življenja, način, kako ohraniti gozdno floro in favno za otroke naših otrok. Pomenljiv napis, ki ga najdemo na spletni informativni strani LD Javornik Postojna, nam nakazuje poslanstvo lovskih organizacij.

Gospodar LD Javornik Postojna Marko Trkman je nekoliko natančneje orisal njeno delovanje in organizacijo. Vrh njenega vodstva predstavlja starešina **Jože Gregorec**.

Zametki lovske organizacije segajo v leto 1946, uradno pa je bila LD Javornik Postojna ustanovljena leta 1954, ko sta iz prejšnje Lovske družine Postojna zaradi spremembe zakona o velikosti lovišč nastali dve družini – LD Črna jama in LD Javornik. Lovišče obsega območje od Ravbarkomande preko Javornikov, področje Počka in nižinski del zahodno ob železnici Postojna–Pivka do vasi Studenec.

Članstvo ostaja približno enako (55), se pa povprečna starost približuje šestdesetim letom. Večjega mladega priliva ni, šest članov je mlajših od 25 let. V svojih vrstah imajo tudi člane od drugod, celo z Obale. V zadnjem obdobju veliko delajo z mladimi, kar se odraža tudi na vsakoletnih mladinskih lovskih taborih. V sodelovanju s postojnskima osnovnima šolama vsako leto predstavijo učencem delovanje lovskih organizacij. Za dijake SGLŠ Postojna še vedno velja, da za vključitev v lovsko organizacijo opravljajo le glavni izpit, ostali šolski

predmeti se jim priznajo. Še največ novih članov se jim vsa leta pridruži zaradi nadaljevanja družinske tradicije; ljubezen do narave in lova se preprosto nadaljuje iz generacije v generacijo. Trenutno sta v družini dva pripravnik – polnopravna lovska člana, ki pa morata do položenega izpita hoditi na lov skupaj s svojim mentorjem. Dovoljen jima je tudi odstrel živali, izpit in pripravo sta dolžna opraviti v treh letih. Pri opravljanju lovskega izpita se mora vsak kandidat izkazati tudi pri streljanju na glinaste golobe.

Z leti se spreminja živalska populacija; fazanov ni več, tradicionalni lov poljskih zajcev opuščajo. Podobno se piše lovu na race, za katerega je obvezna uporaba psa ptičarja prinašalca. V družini sta le dva lovska psa z opravljenim izpitom, dva sta še mladiča. Spreminja se tudi struktura sodobnih lovskih pušk. Nekdanje popularne dvocevke »šibernice« postajajo vse bolj spominski primerki, trocevke in tako imenovane dvocevne bokarice skorajda ne zasledimo več (tri v LD). Pretežno se uporablja risanice. Te so primerne za parkljasto divjad in večino zveri. Po zakonu izvede družina vsako leto pristrelitev – preizkus strelskih sposobnosti vseh

LD Javornik Postojna

Starešina: **Jože Gregorec** • Gospodar: **Marko Trkman** • Št. članov: **55**
Površina: skupna **5130 ha**, lovna **4862 ha**.

članov družine. Izvaja se s puško risanico na tarčo na družinskem strelišču Železniki. Najboljši strelec dobi za nagrado brezplačen odstrel srne, prvi trije pa se udeležijo tekmovanja med lovskimi družinami v Postojnsko-bistriški zvezi lovskih družin (PBZLD).

Družina izvede v posameznem letu do 10 skupinskih lovov, t. i. pogonov, kar je dobrodošlo, da se lovski kolegi medsebojno bolje spoznajo. Največji delež odstrela predstavlja jelenjad, zaradi povzročanja škode ustrelijo tudi vedno več divjih prašičev. Marko Trkman ocenjuje, da se v lovišču lahko zadržuje tudi do 500 merjascev dnevno. Vse pogosteje se srečujejo s šakali, dva volkova so nazadnje odstrelili pred dvema letoma. Leta 2018 so uplenili 5 medvedov, letos spomladi dva, vsako leto predvsem mlajši medvedi končajo tudi na železniških tirih. Kožuharje je še vedno obvezno pripraviti, vse trofeje pa je vsak

lovec sam dolžan očistiti, prekuhati, obeliti z vodikovim peroksidom, izmeriti in pripraviti za vsakoletno razstavo.

Še posebno pozimi je pomembno postavljanje krmišč. V ta namen pokosijo med letom 7 do 8 lazov in posušeno seno spravijo v za to narajene kozolce. Po potrebi dodajajo krmilo in sol, odvisno od intenzivnosti zime in snežnih razmer.

Družina upravlja z lovsko kočjo Golobičevci in jo oddaja tudi v najem. Drugo, manjšo lovsko kočjo pa ima pod Kožljekom v Javornikih. Društvo doživlja razmah tudi s fotolovom, s katerim se profesionalno ukvarjata dva člana.

Čez dve leti bo LD Javornik praznovala 70-letnico in za to priložnost pripravljajo izid zbornika.

Besedilo: Marino Samsa; fotografiji: arhiv LD Javornik Postojna.

Člani LD Javornik Postojna pred tradicionalnim pohodom po mejah svojega lovišča.

LD Javornik Postojna oddaja lovsko kočjo Golobičevci tudi v najem.

Jasmina Čelan je tenkočutna, ustvarjalna, odprtega srca, topla in razmišljajoča oseba, prijateljica, svobodnega duha, s svojo svetovljansko širino pravzaprav nekaj posebnega v svoji iskreni preprostosti. Naša stara znanka že desetletja vidno tke kulturne vezi in povezuje, a svoj radoživi in hkrati skrivnosten umetniški svet najraje ustvarja v tihoti miru in stiku same s seboj. Tako se rojeva njena slikovita izpoved, ki raste v polnem razmahu predvsem zadnji dobri dve desetletji. Po poklicu je likovna pedagoginja, zdaj že nekaj let upokojena, a še vedno ves čas dejavna. Od vedno je trdno in srčno vraščena v svoje rodno mesto. Vtisnila mu je nemalo sledi in vsebin z najrazličnejšimi likovnimi zgodbami, dogodki in razstavami. V svojem prostem času je veliko prizadevanj posvetila izobraževanju. Vrsto let je namreč vodila razne delavnice ter bila tako pobudnica in organizatorica kot tudi uspešna predsednica Društva likovnih ustvarjalcev Postojna.

Jasmina izžareva veliko vitalnosti in iskivosti, navdihujoč nemir v odkrivanju vedno novih načinov izražanja. V svoje snovanje polaga zorenja svojih premišljevanj in spoznanj o človeku in življenju, radost in odseve svojih doživetij in hotenj. Že ko stopim na stopnice njenega doma, me prijetno pozdravijo številne najrazličnejše slike in grafike. Zdi se, kot da sem na obisku v prav posebni galeriji, kjer ne zmanjka zanimivosti. Na koncu pridem do ateljeja, kjer na slikarskem stojalu stoji triptih belih platen in čaka nanjo ... na njeno prvo potezo ...

■ **Že od mladih nog vas je vlekle v ustvarjalnost. Ste nemara ljubezen do likovnosti podedovali? Verjetno ni bilo naključje, da ste potem izbrali srednjo šolo za oblikovanje, na katero ni bilo lahko priti.**

Res je, že v osnovni šoli me je vlekle v likovno vodo. Pripravljala sem se

na sprejemni izpit in bila sprejeta na Oblikovalno šolo v Ljubljani, a sem se že po nekaj dneh šolanja zaradi domotožja vrnila v Postojno in se vpisala na gimnazijo.

■ **Raziskovali ste tudi svoj rodovnik in prišli menda daleč nazaj do prav zanimivega podatka.**

Vedno so me zanimale moje korenine in ugotovila sem, da je moj rod po mamini strani tukaj prisoten že najmanj od začetka 18. stoletja. Trenutno pa preverjam, če je resničen podatek o tem, da je prvi lesen most v Postojnski jami zgradil moj praded Jakob Čelan, bil je namreč tesar.

■ **V gimnazijskih letih ste bili v razredu dijakov, ki je bil nekako poseben. V njem se je kalilo kar nekaj bodočih zvonečih imen z različnih področij in upam si trditi, da ste med njimi.**

Bili smo močna in številčna generacija, zaznamovali so nas pojav rock in hipijevske kulture, študentski protesti, težnja po rušenju obstoječih družbenih norm. Iz te generacije izhajajo tudi Majda Širca, Erik Lovko pa Stanislav Vilhar. Ta je med drugim zaslužen tudi za to, da smo gimnazijski sošolci ostali povezani vse do danes, ko bomo kmalu praznovali 50. obletnico mature. Kot spomin na tista leta še vedno hranim par izvodov šolskega glasila "Glas krasa", ki sem jih tudi sama likovno opremila.

■ **Študij ste sprva nadaljevali na Filozofski fakulteti, a jo kmalu**

zamenjali za Pedagoško akademijo. Pravite, da ste se odločili dobro in prav. Likovno vzgojo ste poučevali na različnih šolah, od Pivke prek Notranjske do Ljubljane in še dlje.

Nekaj let sem res poučevala likovno vzgojo, a me je želja po novem privedla v medijske vode, natančneje na RTV SLO, kjer sem 23 let opravljala delo montažerke slike in zvoka. Nekaj let sem takrat živela v Ljubljani, a me je navezanost zopet pripeljala nazaj domov na Tržaško cesto.

■ **Vsa leta pa ste se, kolikor vam je čas dopuščal, vključevali tudi v različne izobraževalne in ustvarjalne tokove. Vodili ste likovne delavnice na VDC-ju, na Ljudski univerzi delavnico Viva kreativna ... in pridobili veliko dragocenih izkušenj in spoznanj.**

Spoznanje, da sem v prvi vrsti likovnica in da rada združujem ljudi, je postalo izziv za res mnoge likovne delavnice tako za otroke kot odrasle. Na njih sem poučevala in se tudi sama učila, bile so mi v veselje in navdih za moje likovno delo.

■ **Društvo likovnih ustvarjalcev Postojna šteje več kot tri desetletja. V letih 2006 do 2013, ko ste bili predsednica, je doživljalo pravo renesanso, saj ste poskrbeli za izjemno dinamiko aktivnosti in dvig kakovosti vsebin. Osvetlite nam nekaj poudarkov in spomin na vrsto odmevnih tematskih razstav.**

V zgodnjih 80-tih so me povabili v DLU. Ker sem želela, da stopimo stopničko višje, sem morala prevzeti vodenje, čeprav brez podobnih izkušenj. Začeli smo z izobraževanjem in s tematskimi razstavami, kot npr. Miniature Postojne, Gozd, Predjamske likovne zgodbe ... Vrh te zgodbe sta prav razstavi, povezani z Majlontom, na katerih so sodelovali tudi domačini, fotografi, druga likovna društva pa JSKD in Občina Postojna. Organizirali smo tudi več EX-temporov, tudi za otroke in srednješolce. Nismo ostali neopaženi, leta 2010 je društvo prejelo srebrno občinsko priznanje za delo na področju kulture. Tudi odzivi javnosti so bili zelo dobri; ljudje so me usta-

vjlali na cesti in me spraševali, kdaj bo spet nova razstava. Zame so to nepozabni spomini.

■ **Postojna že od vedno pogreša pravo veliko galerijo. Ta naj bi bila v nekdanji Kutinovi hiši, kjer ste na vašo pobudo postavili razstavo domačih likovnikov kot apel za skorajšnjo uresničitve.**

Kot mnogi drugi sem se tudi sama trudila, da bi javnost in lokalne oblasti prepoznale nujnost za ustanovitev galerije. Na svoj razstveni prostor že predolgo čakajo naši pokojni, uveljavljeni slikarji in kiparji, na katere smo lahko ponosni. Mlajši se nimajo kje predstaviti, tržiti. Vsi skupaj smo poklicani, da to vrzel zapolnimo. S tem bomo odprli novo obzorje našemu mestu. Živa kultura ima namreč pozitivne učinke tudi na drugih področjih.

■ **Zdaj pa se dotakniva še vaše mnogostranske likovne ustvarjalnosti, ki smo jo lahko občudovali na mnogih samostojnih in skupinskih razstavah, ex-temporih, likovnih dogodkih in natečajih v domačem kulturnem prostoru, pa tudi prek občinskih in regijskih meja vse do Avstrije.**

Res je, da me privlačijo mnoga likovna področja, tudi fotografija in oblikovanje glin, a sta v zadnjem času v ospredju bolj slikarstvo in grafika. S svojimi deli sem sodelovala na mnogih skupinskih razstavah širom Slovenije in prejela tudi nekaj zlatih priznanj ter dve nagradi. To mi da vedeti, da sem na pravi poti. Trenutno razmišljam in snujem nov projekt, to bo moja deseta samostojna razstava.

■ **Pogled na vašo dela razkriva, da ste neutrudna raziskovalka likovnega in tematskega izražanja v najrazličnejših slikarskih in grafičnih tehnikah. Pravite, da ste do sebe zahtevni, natančni, da urite samodisciplino.**

Rek, da mora imeti svobodni umetnik veliko discipline, še kako drži. Ni pa vse v disciplini, pomemben je tudi navdih in tukaj vmes je treba nekako krmariti. Res sem zahtevna in želim napredovati, se presegati, za to pa je treba vlagati, vztrajati, iskati nove rešitve, ko ne gre. Tukaj so moji trenutni izzivi.

■ **Pestra je tudi vaša slogovna motivna in vsebinska izpoved, ki nastaja neposredno iz vaše duše, kot tudi tista, ki je vezana na razne tematske izzive od zunaj. Oblikovali ste enega od grafičnih simbolov festivala Zmaj 'ma mlade in lik Luke Čeča, odkritelja jame. Tudi če upodabljate značilno figuralko, stilizacijo in abstrakcijo, vas gledalec lahko prepozna v vaši izvorni likovni govorici in tenkočutnosti. Kaj vse vas navdihuje poleg simbolike priljubljenih ptic, angelov, pokrajine in celo hudo mušno iskrivih avtoportretov ...**

Navdihuje me res veliko stvari, a bi jim dala skupni imenovalac – to je neka temeljna skrivnost, lepota našega bivanja med zemljo in nebom, med vidnim in nevidnim. Občasno pa me izzovejo tudi tuja umetniška dela v smislu humorne predelave ali pa zanimive osebnosti. Nagovorita me figuralka in abstrakcija, rada ju povezujem.

■ **Posebno področje je tudi fotografija. Tudi z njo ste se predstavili že nekajkrat.**

Zaradi novih tehnologij in digitalizacije, ki me ne privlači, je fotografija trenutno bolj v ozadju, a še opažam motive, bomo videli ...

■ **Močno ste navezani na svojo Postojno, in ste ji vidno vdahnili nemalo kulturne podobe; nazadnje lani, ko ste v koronskem času pogumno zbrali ustvarjalce in postavili razstavo Pomlad 2020 kar na svojem vrtu za hišo na Tržaški cesti. V čem vidite prednosti in tudi pomanjkljivosti svojega mesta in okolice?**

Tu so moje korenine in moje srce, moje gmajne in moj Nanos in veliko odprtega neba, kar nujno rabim za svoje "dihanje". Zdaj se lahko postrizem v prenovljeni Ozbičevi brivnici, lahko se sprehodim po novi poti in občudujem razgled s Soviča, veseli me, ko slišim obnavljati stare zgodbe o Nanoški kači ... in grem v naš muzej na predavanje. Ko bom lahko spila še kavo na oživiljeni Tržaški in si ogledala odmevno razstavo v Kutinovi hiši, bom resnično zadovoljna.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Marko Kočvar.

Spominske komemoracije ob dnevu mrtvih

V Združenju borcev Postojna so se po krajevnih organizacijah tudi letos s komemoracijami spomnili pokojnih borcev in žrtev narodnoosvobodilnega boja. Glavno komemoracijo pred spomenikom padlim borcem so skupaj organizirali Občina Postojna, Krajevna skupnost Postojna in ZB NOB Postojna.

Cvetje so ob spomeniku padlim borcem položili župan Igor Marentič, predsednik KS Postojna Goran Blaško in predsednik ZB NOB Postojna Jerko Čehovin.

Na njej sta spregovorila župan Igor Marentič in predsednik ZB NOB Postojna Jerko Čehovin. V kulturnem programu so nastopili učenci obeh osnovnih šol in vokalna skupina Brkinci.

Komemoraciji ob spomeniku padlim talcem na Javorniški cesti in vojaškem pokopališču sta se odvijali ob manjšem številu udeležencev. Cvetje so položili tudi pri letos dokončno obnovljenem spomeniku, posvečenem 29. Hercegovski udarni brigadi na Ravbar-komandi. Na isti dan, 22. oktobra, je komemoracijo ob spomeniku padlim in žrtvam NOB skupaj s podružnično OŠ Miroslava Vilharja organizirala tudi KO ZB NOB Hruševje, teden dni kasneje pa je bila pod okriljem KO ZB NOB Prestranek komemoracija v Orehku.

Ob dnevu spomina na mrtve je prav, da se spomnimo vseh, ki so življenje žrtvovali za naše boljše življenje, zato da imamo svojo državo. To so bili mladeniči in mladenke, ki jim je bilo mar za svojo zemljo, za svoj jezik in domovino. Bili so polni življenja in upanja, a jim je bilo prav to z vojno odvzeto. Zato je prav, da tudi v današnjem času spoštujemo njihovo žrtvovanje in vrednote, kot so tovarštvo, humanost, solidarnost in suverenost; zanje so se borili.

Besedilo: Polona Škodič; fotografiji: Foto Atelje Postojna, Katja Vuga.

Komemoracija se je odvila tudi na vojaškem pokopališču.

Pomagajmo, da dom ne bo postal zapor

Nekateri med nami si ne želijo velikih stvari, pač pa le osnovne pogoje za dostojno in čim bolj svobodno življenje. Žal so takšne, na videz enostavne želje mnogokrat povezane z visokimi stroški in tako je tudi v primeru 42-letnega Postojnčana Borisa Sibiščiča. Invalid z diagnozo progresivne multiple skleroze je omejen na življenje v blokovskem stanovanju, do katerega vodi 42 stopnic, ki zanj predstavljajo nepremostljivo oviro. To mu lahko pomagamo premagati z donacijo v humanitarni akciji Območnega združenja Rdečega križa.

Stanovanjski blok na ulici Prekomorskih brigad je, tako kot vsi bloki iz tistega obdobja, brez dvigala ali možnosti za njegovo izgradnjo. »Center za socialno delo mi je zaradi bolezni odobril asistentko za pomoč pri vsakdanjih opravilih in opravkih, pri vzpenjanju po stopnicah pa mi ni mogla pomagati, zato sem stanovanje zapuščal čedalje redkeje.

Nekega dne sem sredi stopnišča padel in se po zadnjih 16 stopnicah dobesedno priplazil do vhodnih vrat, za kar sem potreboval celih 40 minut,« opisuje Boris Sibiščič. Ta dogodek smatra kot prelomnico, ko se je zavedel, da ne bo nikoli več mogel ven, če ne bo česa ukrenil.

Območno združenje Rdečega križa Postojna in Pivka, kamor je Boris naslovil prošnjo za pomoč, se je takoj odzvalo s humanitarno akcijo. Z zbranim denarjem bodo invalidu lahko kupili invalidski pripomoček – vzpenjalnik »Fast Stol«, s katerim bo lahko premagoval stopnice do izhoda iz bloka in nazaj. Boris Sibiščič, kljub vsem oviram sicer pozitivno naravn in prilagodljiv, namreč želi dostojno življenje, ki ne bo vezano le na 50 kvadratnih metrov stanovanja. Kot pravi, zelo rad pohajkuje po mestu in naravi, pa čeprav bo to odslej lahko počel le na invalidskem vozičku.

»Odlučili smo se, da mu pomagamo in aktiviramo humanitarno akcijo, s katero želimo zbrati finančna sredstva, ki bi mu nakup vzpenjalnika omogočila ali vsaj olajšala,« je povedala **sekretar-**

ka OZRK Erika Dekleva in napovedala, da bodo o zbranih sredstvih redno poročali na spletni strani in Facebook profilu organizacije. Za nakup naprave je treba zbrati 5655 evrov.

Sredstva lahko darujete na TRR: SI56 1010 0003 5146 975 - Banka Intesa Sanpaolo, Sklic: 00/1-2021, namen: ZA BORISA. Pošljete lahko tudi SMS s ključno besedo "BORIS5" na številko 1919 in prispevali boste 5 evrov. Prispevajo lahko uporabniki mobilnih storitev Telekoma Slovenije, Telemacha, T-2 in A1. Operaterji se odpovedujejo vsem zbranim finančnim sredstvom in jih v celoti nakažejo organizatorju akcije.

Mateja Jordan

Koda, ki jo imetniki spletne banke slikajo in vpišejo zeleni znesek donacije.

Dragocene strokovne in življenjske izkušnje maturantov zdravstvene nege

Dijakinje in dijaki zdravstvene nege Srednje gozdarske in lesarske šole so v obdobju epidemije že večkrat izkazali pogum ter sočutnost do pomoči potrebnih ljudi in strokovnega osebja v domovih za ostarele. Zdaj se je na poziv mentorja in učitelja zdravstva Dragana Babudra brez oklevanja in strahu odzvalo vseh 32 dijakinj in dijakov 4. letnika. Tokrat so na pomoč priskočili Bolnišnici Sežana, kjer je osebje ob povečanju hospitaliziranih covidnih bolnikov na robu zmogljivosti.

Prizadevanja postojnskih dijakinj in dijakov zdravstvene nege v preteklem obdobju niso ostala neopažena, saj so jih kot zgled večkrat postavili v središče mediji, prejeli pa so tudi priznanja na

Dijakinje in dijaki zdravstvene nege SGLŠ so se tudi tokrat odzvali na pozive mentorja Dragana Babudra.

najvišji in občinskih ravneh. Toda najbolj srčno priznanje so hvaležni odzivi oskrbovancev oziroma pacientov in preobremenjenega strokovnega osebja. Za te mlade ljudi pa gotovo ni zanemarljivo dejstvo, da prav izkušnje v kriznih razmerah pripomorejo k njihovem ponotranjenju poslanstva enega najbolj plemenitih poklicev.

V sežanski bolnišnici so zaradi porasta hospitaliziranih covidnih bolnikov do skrajnih zmogljivo-

sti povečali covidni oddelek. Tako kot preostale bolnišnice tudi sežansko pesti pomanjkanje kadrov, zato je pomoč postojnskih dijakinj in dijakov na rednih oddelkih še kako dobrodošla. Z dobro voljo v okviru svojih kompetenc pomagajo pri vseh opravilih. Pri tem pa kot svojstven lek širijo svojo srčnost, optimizem in nalezljivo pozitivno energijo tako med paciente kot osebje.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv SGLŠ.

ŠPORT

ŠAH

Sredi novembra je v Termah Čatež potekalo 23. ekipno člansko evropsko šahovsko prvenstvo, na katerem je sodelovalo 346 tekmovalcev. Za drugo slovensko selekcijo je nastopila tudi najboljša postojnska šahistka Ivana Hreščak.

Na prvenstvu je sodelovalo skoraj 40 nacionalnih selekcij, tudi dve moški in ženski slovenski reprezentanci. Ivana Hreščak (igrala je na prvi šahovnici svoje ekipe) in njene štiri soigralke v

močni mednarodni konkurenci žal niso posegle po vidni uvrstitvi. Končale so v drugi polovici razpredelnice.

BALINANJE

V 4. krogu ekipnega državnega prvenstva oziroma tekmovalja v Super balinarski ligi je BK Postojna zabeležil prvo domačo zmago.

Postojnčani so prepričljivo (18 : 8) ugnali ljubljanski Krim. Na tekmi je blestel izkušeni **Mitja Kra-**

gelj. V disciplini natančnega zbijanja je dosegel 34 točk in nepričakovano tudi nov državni rekord. Postojnčan je povedal: »Zaradi covid-19 v naši ekipi nekaj časa nismo nastopali, zato sem nad odličnim rezultatom še sam presenečen. Do predzadnjega meta sem zadel vse pozicije, nato pa zgrešil belo kroglo, a je bilo vseeno dovolj za rekord. Ponosen sem na dosežek; čestitke sem prejel od igralcev obeh ekip in tudi močan aplavz publike ni izostal.«

Brane Fatur

40 let Čistilnice Grže

Kar nekaj zasebnih podjetij je tudi na našem koncu v lanskem in letošnjem letu praznovalo 30. obletnico delovanja. Začetek devetdesetih let je namreč zaznamovalo spodbudno okolje za njihov nastanek. Marta Grže pa se je za samostojno pot odločila že desetletje prej. Z neomajno podporo moža, kasneje tudi družine, je svoj »espe« na formalni ravni nadgrajevala do družbe z omejeno odgovornostjo, na praktični pa s postopno širitvijo storitev. Danes poleg čiščenja nudijo strankam tudi šiviljska popravila, široko izbiro oblačil, turistom pa apartmaje in samopostrežno pralnico. Na 40-letni poti niso bili samo vzponi, a iz vsake misli Marte Grže še vedno vejeta optimizem in pozitivna naravnost: če se ena vrata zapirajo, moraš poiskati nove priložnosti.

Marta Grže odgovori na vprašanje o spodbudi za samostojno podjetniško pot zelo odkrito: »Oba z možem Frenkom sva bila zaposlena v trgovskih podjetjih z urnikoma, ki nista bila najbolj prijazna za mlado družino. Zato sva razmišljala, da bi šla vsaj jaz »na svoje« in bi se ob bolj normalnem urniku lahko posvečala otrokoma. Kemična čistilnica je bila prvi izbor zato, ker se je takrat zaradi zaprtja ene od postojnskih čistilnic nekoliko spraznil konkurenčni prostor.«

36 let v domači hiši

V svoji hiši sta uredila poslovni prostor, najela kredit in kupila dobro ohranjeno opremo. V tistem obdobju je namreč na Jesenicah družina znanege hokejista zaprla čistilnico in prodajala relativno novo opremo. »Dogovorili smo se za nakup in pri nas se je za nekaj časa zaposlila tudi lastnica. Njeno znanje in izkušnje so bili zelo dragoceni,« pojasni Gržetova. Usposabljanje in izpit za delo v kemični čistilnici pa je opravila tudi sama. Štiri leta ni niti enkrat zaprla čistilnice ob delovnih dneh. Delo je lepo steklo in hitro je potrebovala pomoč še ene sodelavke, nato še druge. Velik del strank so predstavljali zaposleni v vojski. Po osamosvojitvi in njihovem odhodu iz Slovenije se je obseg dela prepolovil. Zato je Gržetova svojo dejavnost razširila in odprla trgovino s tekstilom. Najprej je ponudila metražno blago, postopno še oblačila. Odločitev je bila dobro premišljena, saj je delo v čistilnici praviloma naravnano sezonsko, in dodatna storitev ga je uravnotežila.

Vstop v Evropsko unijo je prinesel precej zakonskih sprememb, zlasti na področju okoljevarstva. Veliko kemičnih čistilnic je svoja vrata zaprlo, saj je bil eden od pogojev za njihovo delovanje ustrežna tehnologija, usmerjena v naravi bolj prijazne postopke, zlasti pri zbiranju in ločevanju odpadnih voda. Gržetovi so posodobili opremo in prešli s kemičnega na mokro, okolju bolj prij-

Ženskemu kolektivu Čistilnice Grže – Nataši in Marti Grže ter Vanji Penko in Andreji Kržan velikokrat priskoči na pomoč tudi Martin mož Frenk.

zno čiščenje. Od leta 2006 je bilo dovolj dela za tri ljudi. V ponudbo so umestili še manjša šiviljska popravila. Na to so jih navedla pričakovanja strank, zlasti tistih, ki so se v Postojno preselili iz Ljubljane in so bili že navajeni, da čistilnica nudi tudi to storitev. In v tem primeru je še kako prav prišlo znanje tretje zaposlene, po poklicu šivilje.

Dostojno nasledstvo

V štiridesetih letih je bilo največ sprememb na področju tehnologije, spremembe so se zgodile tudi v statusni obliki čistilnice (iz s.p.-ja v d. o. o.), ves čas pa je ostajalo preverjeno načelo spoštljivega in poštenega odnosa do zaposlenih, strank in dobaviteljev. Kot primer Gržetova omeni, da s podjetjem Galeb sodeluje že od samega začetka. »Najlepše je to, da sem v vsako firmo vstopila neomadeževana, saj mi je bilo vedno pomembno, da imam poravnane vse račune,« zadovoljno doda. In ne skopari s pohvalami na račun zaposlenih: »Pri kadru imamo res srečo. S snaho se odlično razumeva na osebni in poslovni ravni. Zato sem ji ob upokojitvi z veseljem in velikim zaupanjem predala vodenje podjetja. Zelo lepo se razumemo in sodelujemo tudi z 'našima' Vanjo in Andrejo. In ne nazadnje moram pohvaliti še računovodkinjo, saj ob odličnem poznavanju svojega področja z veliko mero skrbnosti bdi nad finančnim poslovanjem mojega in moževega podjetja in nama svetuje.«

Na novi lokaciji tudi apartmaji

Družba Grže, čiščenje in pranje, d. o. o. je od leta 2017 v novi poslovni stavbi na Tržaški 67.

V domači hiši na Kremenci namreč ni bilo več prostorskih možnosti za širitev. Na novi lokaciji so podrli staro stavbo in zgradili nov, izključno poslovni objekt. Ker jim v skladu s predpisi gradnja zgolj pritlične stavbe ni bila dovoljena, so nadstropje izkoristili za dodatno dejavnost. Uredili so štiri apartmaje. Trije so polno zasedeni pet mesecev v letu, najmanjši pa celo leto. V pritličju je ob čistilnici in trgovini z mešanim blagom samopostrežna pralnica, dobrodošla predvsem za turiste.

Marta Grže je sicer že upokojena, a še vedno polna elana sodeluje v podjetju. Ne nazadnje je še vedno v vlogi lastnice in prokuristke. Na štiridesetletno podjetništvo se ozira z zadovoljstvom in poudarja, da nikoli ni obžalovala odločitve za samostojno poklicno pot. V nekaterih obdobjih se ne bi dobro izšlo brez vsaj malo poslovne sreče, saj se nobena poslovna odločitev ni izkazala kot zgrešena. Toda njena največja sreča je v tem, da ima ves čas oporo družinskih članov: moža in otrok, snahe in tudi že vnukov. Vsi pomagajo in priskočijo na pomoč, ko je treba na hitro zavihati rokave. Najlepša nagrada pa je to, da ima v snahi Nataši zaupanja vredno in sposobno naslednico.

Marta Grže je vedno z optimizmom in dobro voljo zrla v nove priložnosti in nadgrajevala ter širila dejavnost. Tudi v koronskem obdobju ostaja optimistična: »Hvaležna sem, da nam je v tem težkem obdobju država pomagala ohraniti delovna mesta in da zdaj lahko delamo kolikor toliko normalno.«

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Tomaž Penko.

Novi razstavi vabita v Notranjski muzej

Notranjski muzej Postojna je med jesenskimi počitnicami obiskalo veliko družin, še do prvega decembra pa vas vabijo k ogledu občasne razstave Slavka Polaka *Biotska raznovrstnost Notranjske*. Sicer se bo stalni postavitvi v decembru pridružila še razstava o prazgodovinskih gradiščih. Zadnji mesec v letu prinaša tudi neuraden kulturni praznik, ko kulturne ustanove po državi ob rojstnem dnevu Franceta Prešerna na široko odprejo svoja vrata.

Šolarji so bili v času jesenskih počitnic deležni posebnega vabila k ogledu razstav Notranjskega muzeja. **Strokovni vodja muzeja in biolog Slavko Polak** pravi, da so imeli v času počitnic lep obisk družin. Zaradi poslabšanja zdravstvenih razmer sicer niso pripravili drugih posebnih otroških dejavnosti. Vendar so sredi oktobra odprli občasno razstavo **Biotska raznovrstnost Notranjske**, na kateri si obiskovalci lahko ogledajo fotografije živalskega in rastlinskega sveta. Gre za obsežen izbor Polakovih fotografij, ki so nastajale zadnjih petnajst let. Za razstavo in tiskani katalog jih je izbral preko 400, in, kot pravi,

»to ne gre na hitro, v arhivu jih imam še tisoče«. Sredi oktobra je pričujočo razstavo pregledno predstavil na predavanju, ki si ga je še vedno možno ogledati na spletnem portalu YouTube.

Na območju občine izpostavlja predvsem svet podzemeljskih živali in pomen Postojnskih vrat kot »mednarodno pomembnega koridorja za ptice na selitvi. Vsaj teoretično lahko tako na Notranjskem srečamo sleherni evropsko vrsto seleče se ptice.« V zadnjih tednih se veliko govori o klavžarju; to redko ptico je že pred petnajstimi leti ujel v objektiv tudi Polak. Našo regijo bogatijo številne vrste netopirjev, nekatere imajo tu »mednarodno pomembno velika zatočišča«. Vse pogostejši obiskovalec naših rek postaja vidra, opazamo tudi vse več šakalov. Ne nazadnje je v regiji ravno »dovolj visokogorskega sveta, da tu živita tudi gams in snežna voluharica«. Razstavo si lahko ogledate do prvega decembra.

Tudi decembra bo v Notranjskem muzeju pestro. Na ogled bo arheološka študijsko-fotografska razstava **Alme Bavdek z naslovom Naselbine z razgledom – prazgodovinska gradišča na Notranjskem**. Njeno odprtje bodo prilagodili zdravstvenim razmeram. 5. decembra, na prvo nedeljo v mesecu, si lahko njihove razstave

Slavko Polak je ob odprtju razstave pripravil predavanje, na ogled je tudi na spletu.

brezplačno ogledate vsi občani občin Postojna in Cerknica. Dva dneva prej – na Ta veseli dan kulture pa prav vsi kulture željni obiskovalci.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Lara Jogan Polak.

ZANIMIVOSTI

Medvedi pozimi ne spijo več

Raziskave pravijo, da medvedi ne gredo več na zimsko spanje, razlaga Tina Rupnik iz agencije Forest Adventures. Zaradi milih zim in bogatih krmišč jih veliko vztraja tudi v zimskih mesecih. Agencija vodi turiste, povečini tujce, na opazovanje medvedov, in zanimanje je vse večje. Rupnikova obenem opozarja, da je medved nepredvidljiva žival, zato ni enotnega recepta, kaj storiti, če ga srečamo v naravi.

Postojnčana **Tina Rupnik** in **Matej Kavčič** vodita s še dvema sodelavcema agencijo Forest adventures, ki se ukvarja z opazovanjem medvedov in s pohodništvom. Tina je geografinja, turistična vodnica, že trinajst let tudi članica lovske družine. Pravi, da njihove storitve koristijo skoraj izključno tuji gostje, »80 odstotkov je Francozov, pa tudi Nizozemcev in Belgijcev«. Priljubljenost opazovanja medvedov je presegla vsa pričakovanja, a na prvem mestu ostaja zagotavljanje kakovostne izkušnje. Okolje radi prikažejo čim bolj celostno, s poglobljenim znanjem. Opaženje ni vedno zagotovljeno, »odvisno je

Vsak medved se obnaša drugače, zato za ravnanje ob srečanju z njim ni preprostega nasveta.

od leta do leta, koliko je hrane v gozdu. Letos je bilo najboljše do zdaj.« Medvedi so lani prihajali na krmišče pozno, saj so imeli v gozdu dovolj hrane. Vsekakor gre za igro čakanja, opazovanje traja do tri ure. Časa ne prebijejo v čisti tišini, »pogovarjamo se šepetajoče«. Njihovi gostje pridejo običajno pripravljene in primerno napravljeni, saj podobne storitve koristijo tudi drugod. »Vidimo veliko jelenjadi, srnjadi, lisice, jazbece.

Njim je to vse zanimivo, tujci običajno ne vidijo teh živali. Tudi divja mačka je enkrat prišla na krmišče.«

»Sprehajalec je precej, letos je bilo v Javornikih res veliko srečanj,« ocenjuje Rupnikova. Povečini se medved umakne, »kdaj ga pa lahko presenetiš«. Na vprašanje, kakšen je preprost nasvet ob srečanju medveda, odgovarja, da ga ni. »Vsak medved se obnaša drugače.« Redno jih opazujejo – lahko so izredno plašni ali pa zelo radovedni. Tudi na hrup se odzovejo različno. Zdaj se bliža zimski čas, ko naj bi se nekatere živalske vrste pripravljale na hibernacijo. Tina Rupnik pa dodaja, da medvedi na zimsko spanje »ne gredo več. Najraje bi videla, da bi bila turistična sezona pozimi, ker jih je takrat najlažje videti. Vendar se zavedam, da potrebujejo svoj mir, zato sem po drugi strani vesela, da je ni. Če bo hrana, bodo prišli. Vse raziskave so pokazale, da nimajo več tistega pravega zimskega spanca, kot je pri polhu ali svizcu. Sploh v Sloveniji, ker imamo založena krmišča za zimsko krmljenje jelenjadi. Medvedka kot mladiče, medvedov se pa vidi ogromno.« Dodatna pozornost med zimskimi sprehodi torej ne bo odveč.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Tina Rupnik.

Kultura živi

Ob strmem naraščanju števila okuženih so zaostreni ukrepi prinesli nekaj sprememb tudi organizatorjem in obiskovalcem prireditev. Vendar je za oboje spodbudno, da se kulturni hrami niso povsem zaprli. Tudi Kulturni dom Postojna je ob spoštovanju ukrepov odločen izpeljati abonmajске predstave, načrtovani komercialno naravnani prireditvi pa je v dogovoru z izvajalci prestavil na začetek prihodnjega leta. Usoda ostalih decembrskih prireditev v tem trenutku še ni znana.

Vodja Kulturnega doma Postojna Katja Jordan je zadovoljna, da so se odločili za izvedbo gledaliških abonmajev za odrasle in otroke. Odziv je bil lep, saj imajo 110 odraslih abonentov in 39 otrok, predstave pa si lahko ogledajo tudi drugi obiskovalci. Dosedanje izkušnje glede spoštovanja ukrepov so zgolj pozitivne, saj jih obiskovalci spoštujejo.

Pretekli teden so abonentom poslali prijazno obvestilo s pojasnilom o spoštovanju novih ukrepov in posledično novim sedežnim redom. »Poskrbeli smo, da se bodo obiskovalci počutili varno. Res je, da organizacija prireditev v teh razmerah terja več časa in truda, ne nazadnje tudi medsebojnega razumevanja, vendar bomo sledili našemu poslanstvu vsaj pri tistih programih, ki so subvencionirani. Pri povsem komercialno naravnanih prireditvah je seveda drugače,« pojasnjuje Katja Jordan. Tako so v dogovoru z izvajalci predstavili predstavo Tesla in koncert skupine Hamo&Tribute 2 Love v januar oziroma februar. Skupaj so namreč ocenili, da ob nezaopolnjeni dvorani ne bi pokrili niti osnovnih stroškov.

Predstava Tesla bi v Postojni doživela svojstven presežek, saj bi jo avtor Janez Dovč v enem dnevu izvedel kar štirikrat. Tri predstave bi bile namenjene učencem in dijakom, četrta pa ostalemu občinstvu. Kulturni dom Postojna je opredelil vzgojo mladih na področju kulture kot del svojega poslanstva, zato so sodelovanja z izobraževalnimi ustanovami vedno veseli. Mladostniki so nedvomno velik izziv, saj so zahtevna publika, ki jo je težko privabiti.

Kako »vesel« bo december in v kakšnem obsegu bodo organizatorji lahko izvedli načrtovane prireditve, v tem trenutku ne vemo. V programu Kulturnega doma Postojna sta abonmajski predstavi. Gostil naj bi tudi županov novoletni sprejem, letni nastop Baletnega društva Postojna in Večer Nikole Tesle. Najprej pa lepo vabljeni na **diplomski koncert Postojnčana Vitala Jurca v petek, 26. novembra, ob 20. uri**. Vital je domače občinstvo že velikokrat prepričal na nastopih z bratom Janom, tokrat pa se bo na kitari predstavil kot diplomant tržaškega Konservatorija za glasbo.

Žlahtni poklon skladatelju

Zadnjo soboto v oktobru se je v Kulturnem domu Postojna odvijal koncertni večer pod naslovom Poklon Srebotnjaku. Posvečen je bil 90-letnici rojstva velikega skladatelja Alojza Srebotnjaka (1931–2010), našega Postojnčana in prvega častnega občana.

V želji, da se še bolj polno zveneče poklonijo svojemu meščanu, so pevci v nekaterih skladbah združili svoje glasove.

Alojz Srebotnjak je za seboj pustil obsežen in neminljiv glasbeni opus. V skladbah je vseskozi zrcalil rodno zemljo in slovenskega človeka, v številnih delih pa s prefinjenimi obdelavami tudi ljudsko izročilo. Avtorstvo je podpisal tudi pod glasbo iz nepozabnih slovenskih filmov, kot so Balada o trobenti in oblaku, Tistega lepega dne, Ne joči, Peter in drugi. Njegove ekspresivne skladbe so že dolgo železni repertoar mnogih solistov, ansamblov in zborov, in brez njegovih del si ni mogoče predstavljati slovenske glasbe v vseh njenih razsežnostih.

Že pozno spomladi je prišla pobuda **Mešana pevskega zbora Postojna** za spominski koncert in naletela na takojšen naklonjen odziv **Silve Bajc, vodje območne izpostave JSKD**. Ta je povabila k sodelovanju pevske skupine in zборе ter glasbene izvajalce iz domačega kulturnega prostora. Stekle so priprave in vaje, tako posamezne kot skupne. Silva Bajc se je podpisala tudi pod scenarij in doživeto vodenje koncertnega večera. Lepo sta ga dopolnjevala tudi impresivna odrska scena (kreacija floristke **Melite Jurca** in scenaristke), saj je pomenljivo poudarila simbol rasti, in video ozadje **Klemna Premrla**. Pester program je zajemal skladbe iz bogate in raznolike Srebotnjakove zapuščine ter video zapise pripovedovalcev, ki so spregovorili o svojih spominih nanj.

V želji, da se še bolj polno zveneče poklonijo svojemu meščanu, so pevci v nekaterih skladbah združili svoje glasove. Najprej so iz grl vseh moških predstavnikov zborovskih skupin mogočno in čustveno globoko zadoneli sloviti Kosovelovi Bori. Pesem je Srebotnjak uglasbil za moški zbor že z rosnimi 18. leti, še kot dijak. V nadaljevanju smo lahko prisluhnili raznolikemu izboru skladb, od ljudskih pesmi do uglasbene poezije v izvedbah **MePZ Postojna, MPZ**

Pivka, VS Elum, VS Goldinar, VS Studenec in Okteta Bori. Na klavirju pa sta, med drugim, zaigrala znane Srebotnjakove Makedonske plese mlada obetavna pianista **Katja Magajna** in **Ivo Gustinčič**, oba iz razreda klavirja Snježane Pleše Žagar Glasbene šole Postojna. Katja zdaj obiskuje prvi letnik Akademije za glasbo v razredu prof. Dubravke Tomšič Srebotnjak; Ivo obiskuje 4. letnik Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani in želi nadaljevati študij glasbe na akademiji. Za konec koncerta je v izvedbi MePZ Postojna zazvenela še Gregorčičeva pesem Opomin k veselju.

Na Alojza Srebotnjaka smo bili domačini še posebno ponosni. Vedno se je rad vračal v svojo rojstno hišo in med prijatelje. Spomine nanj so med skladbami obujali: **Franko Blažina, Matjaž Šček, Franko Pleško** in **Helena Premrl**. V programu je bilo moč videti tudi dva odlomka iz filma Stari Postojnčani, v katerem je Srebotnjak iskriivo pripovedoval svoje spomine.

Koncert je bil v celoti posnet in je dostopen za ogled na kanalu YouTube pod naslovom Poklon Srebotnjaku. Zahvala za celotno izvedbo pa gre tudi soorganizatorjema, Občini Postojna in Kulturnemu domu Postojna.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Detektivka, soba pobega in razstava Jaz te vidim

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna je v tednu in ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic pripravila pester program dogodkov. Hkrati z osrednjo prireditvijo uspešno zaključuje tudi bralno akcijo Primorci beremo 2021.

Ena od ključnih ciljnih vsebin knjižnice je dvig motivacije za branje. Raziskave kažejo, da spadajo v problematično skupino motiviranja za branje v prvi vrsti osnovnošolci, takoj za njimi pa so zaposleni. Zato so se odločili, da poskušajo z dogodki, tečaji in delavnicami dvigniti motivacijo branja v matični ustanovi in lokalnem okolju. V sodelovanju z Nacionalno knjižnico Rim so v okviru projekta **Erasmus+** razvili in ustvarili pravo detektivko v knjižnici oziroma v *sobi pobega*. Z detektivskimi aktivnostmi in ugankami v povezavi z literaturo ali določeno zgodbo v knjigi poskušajo spodbujati branje pri vseh obiskovalcih delavnice. *Soba pobega* je namenjena tako odraslim kot otrokom. Tokrat so bili prvi ude-

leženci sredi novembra šestošolci iz osnovnih šol občin Postojna in Pivka. Raziskovali so po celotni knjižnici in reševali naloge, ki so si sledile in so bile povezane z inovativnimi pristopi za spodbujanje branja. Avtor projekta, knjižničar **Nenad Arizanović**, je poudaril, da želijo to delavnico v bodoče uvesti v stalno ponudbo knjižnice in bo za odrasle udeležence na sporedu že decembra.

V velikih oknih pritličja pa je pred dnevi zaživela mala, a sporočilno pomenljiva likovno-literarna razstava kot plod sodelovanja s **Kulturnim društvom Cajt**. V društvu so namreč prišli na zanimivo idejo, da pozovejo domače likovne ustvarjalce k interpretaciji podobe, življenja,

dela, misli, zamisli ... uveljavljenega ali manj znanega avtorja oziroma avtorice, ki se je bodisi rodil/a ali ustvarjal/a v Pivški kotlini. Nastal je pilotni projekt **Jaz te vidim kot ...**, v katerem se s svojim doživljanjem pesmi skladatelja **Alojza Srebotnjaka** ter videnjem življenja in dela pesnice **Ludovike Kalan** predstavljata naši mladi ustvarjalci **Urška Jurić** in **Jerneja Srebot**. S projektom želijo spo-

mniti, kako ustvarjalni, pronicljivi in vztrajni so in so bili tukajšnji ljudje, ter spodbuditi k nadaljnjemu samostojnemu raziskovanju.

Do začetka decembra gostijo v knjižnici med drugim še razstavo publikacij Pivške hiše kulture.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv knjižnice.

ZANIMIVOSTI

Projekt Slovenija kvačka tudi na Postojnskem

Pridne roke 211 kvačkaric in enega kvačkarja že od 15. septembra ustvarjajo kvačkane grbe vseh slovenskih občin. Dokončali jih bodo do 26. decembra, praznika samostojnosti in enotnosti, ko jih bodo podarili 212 slovenskim županom in županjam. V projektu Slovenija kvačka, katerega pokrovitelj je predsednik RS Borut Pahor, sodelujeta tudi Marta Kernel iz Koč in Florijana Žnidaršič iz Postojne.

Ambasadorke so še pred začetkom kvačkanja prejele navodila in material za začetek megalomanskega projekta. Za izdelavo grba bo posamezna izbranka potrebovala okoli 100 ur in 2,5 kg akrilne preje vrste Ruby (19000 m niti). Preja je proizvod edine slovenske proizvajalke z 80-letno tradicijo, Tovarne volnenih izdelkov Majšperk. Grb bo meril v širino 1,4 m, v višino od 1,6 do 1,8 m, kvačkan pa bo v tehniki C2C

Marta Kernel kvačka postojnski grb ...

(iz kota v kot), sestavljeni iz verižnih in šibičnih pentelj.

Ambasadorke projekta prihajata tudi iz postojnske občine. Upokojena računovodkinja **Marta Kernel iz Koč** je izdelala **grb postojnske občine**. V skrivnosti pletenja in kvačkanja jo je že zgodaj popeljala mama. Že leta ustvarja v društvu VGC Pivka,

... Florijana Žnidaršič pa grb občine Loška dolina.

njeni izdelki razveseljujejo nedonošenčke v ljubljanskem UKC in v okoliških otroških vrtcih. Vsak izziv ji je v veselje in tako je srčno pristopila tudi k izdelavi grba.

Postojnčanka Florijana Žnidaršič je k projektu prijavil kar partner Janez, saj dobro pozna njeno ljubezen do kvačkanja. S pomočjo svoje

varuške jo je osvojila že pri petih letih. Med preostalimi ponodbami si je izbrala grb občine Loška dolina. Tako kot ostalim kvačkaricam se ji zdita pri izdelavi grba še najbolj zahtevna in zamudna izdelovanje obrobe in šivanje koncev na hrbtni strani grba.

Cilj projekta je izdelati največjo kolekcijo kvačkanih grbov in se vpisati v svetovno knjigo presežkov ter popularizirati kvačkanje in slovensko grboslovje. Kvačkanje je bilo nekoč domena "starih mam", sedaj pa si z njim terapevtsko in spretnostno urijo duha tudi mlajše generacije. To se odraža tudi v projektu Slovenija kvačka, saj so sodelujoči stari med 18 in 92 let.

Zagnana skupina že snuje prihodnji podvig – kvačkano krpanko velikanske noveletne jelke v mestu, kamor vodijo vse ceste starega sveta. Če ta lokacija spodleti, pa jo postavijo v najlepše mesto na svetu.

Besedilo: Marino Samsa; fotografiji: Tomaž Penko.

Vrnitev prvega, kulturnega albuma skupine Mary Rose

Skupina Mary Rose – tudi po 30 letih še vedno najbolj zveneče ime domače rock scene, v bolj ali manj intenzivnih intervalih razveseljuje svoje privrčence. V teh dneh se veseli izida prvega albuma Rocks Off na zgoščenki in vinilki. Lepo darilo, čeprav z enoletnim zamikom, za tri težko-metalna desetletja priljubljene postojnske skupine in za njeno zvesto občinstvo!

Eki Alilovski – vsa leta srce benda in zdaj edini iz prvotne zasedbe, je v letu 1990 svoje glasbene prijateljke **Mitjo Šabca, Primoža Ogrizka, Jureta Škodiča** in **Francija Tomiška - Frenka** povezal z željo, da v lastni skupini ustvarjajo svojo avtorsko glasbo.

Že v prvem letu so pripravili dovolj materiala za album, njihovi nastopi pa so bili na tako visoki ravni, da so prepričali zahtevne producente pri Založbi kaset in plošč RTV Slovenija (ZKP RTV SLO). »V tistem obdobju je bila cena snemalne ure v studiu zelo visoka in morali smo biti dobro pripravljeni, saj smo snemali na trak. Vsaka napaka je pomenila nov začetek. Mi smo celoten material za album (11 skladb) posneli v 10 dneh,« pojasnjuje Eki. Zelo visoki so bili tudi kriteriji založbe za izbor izvajalcev. Producenti se niso odločili le na osnovi demo posnetkov, poslušali so jih tudi v živo – na vajah, koncertih ...

Mary Rose je že s prvim albumom neizbrisno zaznamovala slovensko glasbeno sceno, svojo pot pa tlakovala tudi preko meja. »Že dolgo nisem poslušal albuma Rocks off. Zdaj, v pripravah na njegov izid na zgoščenki in vinilki, sem pomislil, kako se takrat sploh nismo zavedali, kaj smo naredili. Pomembno nam je bilo le, da špilamo in ustvarjamo svojo muziko. Špilov smo imeli veliko, tako da smo imeli toliko finančne osnove, da smo lahko tudi ustvarjali nove komade. Nikoli pa nismo bili zelo podjetni, da bi se bolj tržili. Uživali smo v sproščenem vzdušju in to je odražala tudi naša glasba, to so čutili naši privrčenci,« se spominja Eki. Prvi album je izšel na kaseti, prodanih jih je bilo kar 12 tisoč. Tako prvi kot naslednja dva albuma niso navdušili le občinstva, ampak tudi domače in tuje glasbene kritike. Mary Rose je svojo prepoznavnost gradila tudi ob sodelovanju z zvenečimi imeni tuje glasbene scene.

Ovitek albuma Rocks Off skupine Mary Rose.

Zdi se, da Mary Rose ni nikoli podlegla ciljem kvantitete, pač pa kakovosti, saj so luč sveta ugledali le trije njihovi albumi: Rocks Off (1990), Feniks (2006) in Resničen svet (2019). V ustvarjalni nalet je leta 1993 posegla usoda in ob požaru v snemalnem studiu Tivoli zapečatila usodo drugega albuma po vrsti (Mary Rose II). Promocijo albuma Resničen svet je ustavila korona, prav tako lansko praznovanje 30-letnice skupine, načrtovano za 9. september, na dan izida prvega albuma.

Pa vendarle 30. obletnica ne bo odšla neopazno v pozabo. V založbi ZKP RTV SLO, ki je lani praznovala 50. obletnico delovanja, so se odločili, da svoj jubilej, hkrati pa tudi 30-letnico skupine Mary Rose zaznamujejo z izdajo njenega prvega albuma na vinilki in zgoščenki. Na

vinilki bo, tako kot je bilo na kaseti, osem komadov, medtem ko bodo na zgoščenki še trije že takrat posneti, a neobjavljeni. Vinilka predstavlja »limited-editions« – posebno izdajo v omejeni in oštevilčeni nakladi (400 izvodov), zgoščenke bodo na voljo v večji količini. Uradni izid bo 26. novembra, ko se bodo na založbi zbrali člani prve zasedbe in se veselili rojstva sestrskih različic prvega albuma.

Držimo pesti, da bo Mary Rose svojih dobrih 30 pomladi lahko obeležila tudi s koncerti in da se bodo zdajšnji zasedbi – **Ekiju, Žanilu Taktaju - Žaku, Sandiju Trojnerju** in **Davidu Debevcu** – na odru pridružili še drugi izjemni glasbeniki, ki so v preteklih letih tlakovali impresivno pot skupine Mary Rose.

Ester Fidel

Jesen pozdravili z mostovi prijateljstva

Srbsko prosvetno društvo Nikola Tesla je sredi oktobra že devetnajstič izvedlo odmevno prireditev Pozdrav jeseni, tokrat pod sloganom Gradimo mostove prijateljstva.

V popoldanskih urah je društvo »gradilo mostove« z gosti iz Novega Sada. Ta bo naslednje leto evropska prestolnica kulture. Stojnice pred kulturnim domom so v prijetnem vzdušju odražale pomen in raznolikost obeh mest, pa tudi kulinarčne in enološke posebnosti. Zvečer se je družabni del zлил s kulturo v vsej različnosti, a hkrati povezanosti. Na prireditvi, ki je po tradiciji pritegnila in navdušila številčno občinstvo, je nastopilo kar 184 kulturnih poustvarjalcev, od najmlajših do veteranov. Predstavili so se: **pevska in folklorna skupina AKUD Kolo iz Kopra, najmlajši folkloristi SPD Nikola Tesla, veterani SPD Nikola Tesla, Srbsko kulturno društvo Maribor, Srbsko kulturno društvo Sava Hrastnik, Vokalna skupina Diva iz KD Bloke, Makedonsko kulturno društvo Sveti Ciril in Metod iz Kranja, Hrvaško kulturno društvo Istra Piran in mladinci SPD Nikola Tesla.**

Številčnemu občinstvu so se predstavili tudi najmlajši folkloristi SPD Nikola Tesla.

Organizator je projekt izvedel ob upoštevanju vseh zaščitnih ukrepov, in se zahvaljuje vsem, ki so prispevali k njegovi uspešni izvedbi, ter Občini Postojna za finančno podporo.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv SPD Nikola Tesla.

KOŠARKA

Košarkarji PVC Nagode Postojna tudi v letošnji sezoni nastopajo v 2. skl. Lani so z odličnimi predstavami sicer prišli vse do finala, a za uvrstitve v 1. skl jim je zmanjkala končna zmaga. Novo sezono so začeli nekoliko neprepričljivo, saj so zabeležili 3 zmage in 4 poraze.

Ekipe je nekoliko spremenjena, odšli so nosilec Gašper Jordan Rojko ter Enej Miklavčič, Matija Radanović in Žiga Erčulj, pomembni igralci v rotaciji. Prav tako sta ekipo zapustila Matej Janežič in Stanko Rajčič, zato so bile okrepitve nujne. Prišli so: povratnik **Vjeran Soldo**, **Aljaž Stopar**, **Jakob Virk**, **Peter Vuković** in nazadnje domačin **Vjekoslav Petrović**. Od nosilcev sta ostala **Tilen Zalar** in **Sebastjan Borse**. Veliko več priložnosti v letošnji sezoni dobivata **Peter Meze** (v postojnsko ekipo se je vrnil lani) in tudi **Jakob Renko**.

Postojnčani so nazadnje premagali ekipo Celja, izgubili pa derbija proti Novi Gorici in Sežani. Trenutno so na sredini tekmovalne tabele, a je sezona še dolga in letošnja 2. skl je res izenačena, saj nobena ekipa po kakovosti ne izstopa. Želijo si predvsem izpeljati celotno tekmovanje, brez prekinitev ter še naprej delati z mladimi in jim dati priložnost tudi v članski košarki.

Po domači zmagi nad Celjem čakata Postojnčane zahtevni tekmi – najprej 27. novembra v Luciji, ko se bodo pomerili z letos zelo konkurenčno ekipo Portoroža, nato sledi gostovanje v Škofji loki, tudi ta je ena izmed ekip zgornjega dela prvenstvene lestvice. Tekma bo 4. decembra. Nekoliko lažji nasprotnik bo VBO Ljubljana, in sicer 11. decembra v Ljubljani. Nova domača tekma pa bo šele 18. decembra proti vodilni ekipi Slovana.

Ekipe **fantov do 19 let** nastopa v 2. skl, v kateri z izkupičkom 3 zmag in dveh porazov zaseda drugo mesto v svoji skupini. **Fantje do 17 let** so se uvrstili v 1. skl in po prvem delu zabeležili 3 zmage in 3 poraze. **Pionirji do 15 let** tudi v letošnji sezoni ciljajo na najvišja mesta v državi. Vsem nasprotnikom v svoji skupini v prvem delu niso prepustili niti najmanjših možnosti, in so se tako s šestimi zmagami in brez poraza uvrstili v nadaljnje tekmovanje.

Ekipe Orlov nastopa letos v 4. skl. Po lanski neodigrani sezoni so ekipo temeljito prevetrili. Razmerje 2 zmag in 3 porazov jo uvršča na sredino lestvice zahoda. Začetek sezone zagotovo še ni pravi pokazatelj moči Orlov, saj je ekipa precej nova in se bo skozi sezono še uigrala.

Prišlo je veliko mladih igralcev: **Marko Magajna**, **Matej Valenčič**, **Žiga Marolt**, **Matevž Gombač**, **Luka Vovk Vižintin**, **Matic Suša** in **David Narič**.

Nova igralca sta tudi **Jan Marolt** in **Matej Golob**, pod košem sta Orle okrepila izkušena **Senad Mrkonjić** in **Milan Radmanović**, največja letošnja pridobitev pa je **Jasmin Hercegovac**, ki ga ljubitelji postojnske košarke zagotovo dobro poznajo.

Po zadnjem porazu proti Kopru sledi nekoliko daljši odmor, tega bodo Orli izkoristili za trening in uigravanje. Tekmovanje se nadaljuje 4. decembra z gostovanjem v Radovljici, nato pa sledita pred novoletnim premorom še domači tekmi v dvorani OŠ Antona Globočnika – prva bo 11. decembra proti Gorenji vasi, druga (z njo se začne drugi krog prvega dela) pa teden dni kasneje proti ekipi Podbočja.

Fantje do 17 let, ki nastopajo v 2. skl, v letošnji sezoni še niso uspeli zabeležiti zmage. **Pionirji do 15 let** so se uvrstili v 1. skl in v njej z dvema zmagama in s 4 porazi sklenili prvi del na 3. mestu v svoji skupini.

Boštjan Blaško

BOWLING

Od 25. oktobra do 1. novembra je na Kreti v mestu Hanija potekalo evropsko posamično prvenstvo v bowlingu. Kot zmagovalca slovenskega Mastersa v članski konkurenci se ga je udeležil tudi 18-letni Jakob Marcel Del Piero iz Petelinj, sicer član Bowling kluba Epicenter Postojna.

Slovenijo je zastopala tudi **Alja Bergauer**, spremljal pa ju je **postojnski trener Robert Godnič**. Igralci so najprej igrali po osem iger, najboljši še dodatnih osem, zmagovalca Nizozemca in Maltežanko pa je odločil finalni nastop. Jakob je nastopil na svojem prvem članskem evropskem prvenstvu in bil s svojo predstavo kljub zgodnjemu izpadu zadovoljen. Dosegel je lepo povprečje 200,8 kegljev (od 300 možnih) in se na koncu uvrstil na 24. mesto med 30 tekmovalci.

Brane Fatur

KEGLJANJE

Kegljaški klub Proteus Postojna je tudi v zaostrenih epidemioloških razmerah vzorno izpeljal 37. tradicionalni mednarodni kegljaški turnir za Pokal Postojne 2021. V 17 igralnih dnevih je nastopilo 287 kegljačev in kegljavk, nekaj tudi iz tujine, med njimi tudi slovenski državni reprezentanti/ke.

Na štiristeznem kegljišču v Športnem parku so tekmovali v več starostnih skupinah – od najmlajših dečkov in deklic do rekreativcev. Pri kegljačih je slavil reprezentant Pivčan Matej Lepej. Najboljši domačin **Zlatko Pajnič** (631) je pristal

Sandra Dostanić je bila najboljša domača kegljavka, osvojila je drugo mesto.

na petem mestu, najboljši mladinec je bil iz domačega kluba Žiga Požar (626) – pristal je na sedmem mestu. **Dominik Ogrizek** je osvojil 10. mesto, reprezentant **Danijel Lavrič** pa 13.

Pri kegljavkah je zmagala reprezentantka Marija Ahačič Premrl (608) pred domačinko **Sandro Dostanić** (596). **Amanda Zalar** je bila 11., **Maruška Ogrizek** pa 12. (obe mladinki Proteusa). Pri moških rekreativcih je **Luka Možina** (Proteus) osvojil 3. mesto, **Tomaž Ščuka** (LIV) 6., **Rafael Božič** (Proteus) pa 7. Med domačimi rekreativnimi tekmovalkami se je najvišje, na 7. mesto, uvrstila **Jožica Može** (Proteus), **Ljuba Ceglar** (DU Postojna) pa na 9.

Brane Fatur

FUTSAL

Varovanci Bojana Kusturice – trenerja MNK Proteus Postojna so v 9. krogu 2. slovenske futsal lige zabeležili rekordno zmago oziroma najvišjo, odkar nastopajo na tej tekmovalni ravni.

V gosteh so z 11 : 4 premagali zadnje uvrščeni KMN Benedikt Slovenske gorice. Največ golov so zadeli **Tilen Rihar** – tri, **Vojislav Ješić** in **Eldin Skopljak** pa po dva. V minulih krogih so bili Postojnčani enkrat prosti, domači tekmi s Futsal Olimpijo in KMN Sevnico so izgubili. V 7-članski ligi vodi Sevnica z 18 točkami pred Futsal Olimpijo s 13, MNK Proteus Postojna je z osmimi točkami sedmi. V naslednjem krogu bo v športni dvorani ŠC Postojna primorski obračun, saj v njej gostuje izkušena ekipa KIX Ajdovščina.

Brane Fatur

Uporabna znanja širimo med vaščane

Na Ljudski univerzi Postojna s skrbno načrtovanimi izobraževalnimi aktivnostmi in priložnostmi spodbujamo vseživljenjsko učenje. Ker se želimo z vsebinami čimbolj približati posameznim ciljnim skupinam, uspešno sodelujemo tudi s krajevnimi skupnostmi v občini Postojna.

Interes, ki so ga nad poletno izvedbo delavnic izkazali vaščani, ko je agronom Marko Cvetko poskrbel za zanimive in predvsem uporabno zastavljene delavnice, je potrdil, da so tovrstne delavnice vsekakor kakovostna priložnost za pridobivanje novih informacij in veščin, predvsem pa tudi oblika druženja in povezovanja v skupnosti.

Obiskali smo tri krajevne skupnosti in skupaj izvedli osem praktičnih delavnic. Glede na izkazano zanimanje, smo v oktobru sodelovali s petimi

krajevnimi skupnostmi. Tema jesenskih delavnic so bile nepremičninske evidence in podatki zemljiške knjige. Nove vsebine, uporabne v vsakdanju, smo ponesli v krajevne skupnosti Studeno, Šmihel pod Nanosom, Hrašče, Landol in Prestranek.

Vse krajevne skupnosti vabimo, da spremljajo naš program ter se odzovejo našim povabilom, dobrodošle pa so tudi pobude za teme in vsebine, o katerih si želite slišati še več.

Delavnica izrezovanja buč v Predjami

Zadnjo oktobrsko soboto je društvo Kašča v KD Bukovje pripravilo delavnico na temo rezljanja buč.

Sodelovali so učenci podružnične šole Antona Globočnika iz Bukovja in ostali, ki jih tovrstno delo veseli. Delo je potekalo pod strokovnim mentorstvom članov društva Kašča v prijetnem vzdušju.

V nedeljo, 31. 10 v večernem času so bili izdelki razstavljeni v okolici Predjamskega gradu. Razstava je vzbudila zanimanje otrok, staršev, domačinov in turistov. Občudovali so strašljive izdelke, med katerimi smo lahko opazili tudi takšne, ki so nastali na umetniški ravni.

Društvo Kašča; Fotografija: Milan Simčič.

3CNC

ZAPOSILIMO odgovorne, proaktivne, pozitivne in timsko naravnane sodelavce za delo na 3- in 5-osnih CNC obdelovalnih centrih in v tehnologiji. Več o nas si lahko preberete na naši spletni strani www.3cnc.si. Vaš življenjepiš in kratko motivacijsko poudbo pričakujemo na naslovu zaposlitev@3cnc.si. V ponudbi navedite svojo smer izobrazbe, doseženo stopnjo izobrazbe ter delovne izkušnje na področjih in v letih.

Delavnice za krajevne skupnosti

LJUDSKA UNIVERZA POSTOJNA

PRAZNIČNA DELAVNICA z Melito Jurca

Udeleženci boste na delavnici izdelovali namizno dekoracijo oz. venček (v vrednosti 25 eur). Izdelek odnesete domov. Pripomočki, ki jih udeleženci lahko prinesete s seboj, so vrtnarske škarje in silikonska lepilna pištola. Cena je 10 eur na osebo.

2. december ob 16.30 uri, Dom krajanov Landol	KRAJEVNA SKUPNOST LANDOL Prijave do 24. novembra na 031 673 914 (Vojko Zalar).
7. december ob 16.30 uri, Kulturni dom Šmihel	KRAJEVNA SKUPNOST ŠMIEHEL POD NANOSOM Prijave do 26. novembra na 041 698 146 (Lili Šantelj).
9. december ob 16.30 uri, Kulturni dom Bukovje	KRAJEVNA SKUPNOST BUKOVJE Prijave do 30. novembra na 031 654 776 (Mateja Simčič) ali ks.bukovje@gmail.com .

Za udeležbo je obvezen PCT pogoj. Vse informacije dobite pri predstavniku krajevne skupnosti.

KOMUS Pogrebne storitve

V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBЛИŽJEGA,
SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ❖ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ❖ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ❖ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ❖ ekshumacija
- ❖ organizacija pogrebne svečanosti
- ❖ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ❖ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ❖ pogrebna oprema
- ❖ urejanje grobov

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o
Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: [komus@komus-po.si](mailto:kumus@komus-po.si)

Obnovljen oltar v pokopališki kapeli sv. Križa v Planini

Lesen oltar je spet v Planini. Med odstranjevanjem arhitekturnih delov leta 2020 smo naleteli na nišo s stenski poslikavami. Arhitekturni elementi so nastali kasneje kot pa kiparsko okrasje.

V dogovoru z odgovorno konservatorko ZVKDS Nova Gorica smo v konservatorko-restavratorske posege vključili zgolj kipe s podstavki, zidano menzo in leseno stopnico. Sredi oktobra letos smo s posegom zaključili in omenjene elemente vrnili na prvotno mesto. V prihodnosti bodo obnovili tudi stenske poslikave.

Dela je izvedla Albina Kržič, samozaposlena v kulturi, konservatorka-restavratorka, pri projektu pa sta sodelovala še Stanko Peterlin in Albin Petrič. Za prevoz je poskrbel Stane Šuštaršič (za Škrilivc d.o.o.). Konservatorski nadzor sta vodili Minka Osojnik in Marta Bensa (ZVKDS, OE Nova Gorica). Polovico sredstev za obnovo je zagotovila župnija Planina pri Rakeku, drugo polovico pa Ministrstvo za kulturo.

Albina Kržič

Lapidarij v Slavini

Pokopališče v Slavini sodi med najstarejša samostojna pokopališča v Pivški kotlini. S svečanim blagoslovom je bilo svojemu namenu predano leta 1819. V počastitev tega jubileja smo v Slavini na pobudo raziskovalca in ljubitelja kamnitih starin Božidarja Premrla pripravili projekt, s katerim bi ohranili ta del naše preteklosti. Stare opuščene nagrobnike, ki so bili posejani po pokopališču, smo uredili v muzejček na prostem. Izvedbo projekta smo zaupali gradbeniku Marku Rovtarju iz Skrilj, ki je s svojimi sodelavci opravil odlično delo.

Ohranjeni nagrobniki so vredni pozornosti, saj vsak pripoveduje svojo zgodbo. Najstarejši je iz leta 1862, postavljen zidarskemu mojstru iz Slavine Francu Šorcu in njegovi ženi. Najmlajši nagrobnik pa je posvečen spominu na Antona Deklevo, pastirja iz Selc, ki je bil rojen v Grgarju in je umrl leta 1933. Posebno zanimiva sta nagrobnika Lovrenca Kušlana, prvega učitelja v Slavini, in Marije Zorman iz Žej. Največji pa je nagrobnik družine Bole iz Koč, ki ga je izdelal hrvaški kipar Ivan Rendić. Poleg nagrobnikov v lapidariju so vredni ogleda tudi nagrobniki nekdanjih slavinskih duhovnikov in nagrobnik prvega cerkovnika Boleta, ki so vzdani v pokopališki zid, za njihovo restavriranje pa je poskrbela Župnija Slavina.

Aljiana Drole

ASFALTI plus

Asfalti plus, nizke gradnje, d.o.o.,
Šmihel 7, 6257 Pivka, Slovenija
asfalti.plus@gmail.com, M: 041 740 514

IZVAJAMO NASLEDJA DELA:

- asfaltiranje (rezkanje, ročno, strojno)
- novogradnja javnih in zasebnih prometnih površin (cest, pločnikov, dvorišč...)
- ureditev zunanje okolice objektov
- izdelava odvodnjavanj, drenaž, fekalne, meteorne kanalizacije...
- rušitvena dela
- zemeljska pripravljalna dela
- izdelava škarp in kamnitih zložb

Kontakti: tel: **+386 41 740 514**

mail: **asfalti.plus@gmail.com**

Pogrebne storitve

KSP D.D. SEŽANA

POSLOVNA ENOTA POSTOJNA,

Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna

tel: 00386 (0)5 73 11 242, gsm: 00386 (0)65 555 750

V okviru izvajanja pogrebne dejavnosti vestno izpolnjujemo temeljno poslanstvo, ki vključuje dovršeno organizacijo in izvedbo pogrebne slovesnosti, brezpogojno predanost, ki sloni na profesionalnem in spoštljivem odnosu do rajnika ter tenkočutnem pristopu do žalujočih.

24h dežurna številka:
00386 (0)65 555 750

ksp d.d. sežana
PE Postojna

Medobčinsko društvo PO-PI

Tudi mladi so inovativni in podjetni

Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva (PIP) po celi regiji izvaja aktivnosti, usmerjene v spodbujanje podjetnosti in inovativnosti mladih. Podjetniške start up vikende smo v jesenskem obdobju s podporo Javne agencije SPIRIT Slovenija in Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, izvedli po šolah v naši regiji in tako sodelovali s 121 učenci in 28 dijaki.

Vse zmagovalne ekipe se bodo udeležile regijskega tekmovanja. Prav vsi pa imajo možnost razvijati svoje ideje naprej preko različnih programov, ki jih ponuja PIP. Veseli nas navdušenje, ki ga za področje podjetništva izkazujejo šolarji, obenem pa gre velika pohvala predvsem učiteljem ter vodstvom šol, ki zaznavajo vsebine kot uporabne in smiselne in jih na področju podjetništva lahko namenimo mladim.

»Na ravni inkubatorja smo pozitivno presenečeni nad izjemnim odzivom osnovnošolcev, še bolj

pa presenečajo ideje, ki so jih na start up vikendu in v okviru ZUIP aktivnosti razvijali. Vidimo, da imamo na ravni regije velik potencial razvoja podjetništva med prihodnjimi generacijami, na nas pa je, da mladim pomagamo vstopiti na pot podjetništva čim bolj suvereno, ciljno in odločno,« je povedala Dolores Keš, vodja programov za mlade pri PIP.

PIP

**MREŽNI
PODJETNIŠKI
INKUBATOR
PERSPEKTIVA**

Na otroškem OS tudi o medvrstniškem nasilju

Sredi novembra je v sejni sobi Gasilsko reševalnega centra potekala 9. seja otroškega občinskega sveta. Otroci vseh treh šol postojnske občine so z vodstvom Občine spregovorili o svetovnem dnevu otrok in medvrstniškem nasilju.

Najprej so se seznanili s tematiko svetovnega dneva otrok, ki je letos posvečena duševnemu

zdravju. Učenci so povedali, kako se sami znajdejo v težki situacijah in podali predloge, kako bi lahko

Regijskih posvet mladih v Postojni

Zveza prijateljev mladine Slovenije že več desetletij intenzivno deluje na področju otrokovih pravic. Veliko pozornosti namenjajo pravici otrok do participacije, ki je ena od prioritarnih pravic na ravni Evropske unije. Med drugim so se lotili izziva, da pripravijo Belo knjigo ZPMS o uresničevanju pravice otrok do participacije.

Osnutek knjige je že pripravljen, v sklopu projekta Naše mnenje šteje!, ki ga izvajajo pod okriljem Erasmus+, pa ga bodo dopolnili s konkretnimi predlogi otrok, odločevalcev, oblikovalcev politik, strokovnjakov in civilne družbe.

Eden izmed regijskih posvetov je potekal tudi v Postojni, kjer se je zbralo 29 udeležencev iz različnih šol in treh regij: Primorsko-notranjske, Obalno-kraške in Goriške. Na posvetu so sodelovali tudi predstavniki učencev vseh treh postojnskih osnovnih šol.

Razpravljali so o sodelovanju mladih na štirih področjih: šole, zdravja, lokalne skupnosti in v sodnih in upravnih postopkih, kjer so izpostavili, da se najmlajše premalo

krat vpraša za mnenje. Kljub včasih kompleksnim vprašanjem – zdravstvo, ločitve, ... imajo tudi otroci svoje mnenje, ki pa je po njihovem mnenju vsekakor premalo slišano.

Učenci so na področju lokalne skupnosti izpostavili Otroški občinski svet v Občini Postojna kot primer dobre prakse, ki si jo želijo tudi drugod po regijah.

Učence treh regij smo z veseljem gostili v Postojni in z navdušenjem spremljali njihovo energijo, zanimive pogovore in dobre ideje. Tudi po izkušnjah, ki jih imamo z Otroškim občinskim svetom v Postojni, lahko trdimo, da so mladi enakovredni sogovorniki, ki imajo pogosto res dobre ideje. Zato jih je vredno poslušati, slišati in seveda tudi upoštevati.

pomagali vrstnikom, če se znajdejo v podobnih razmerah. Spregovorili so tudi o medvrstniškem nasilju. Povedali so, da je tega veliko, pogosto v bolj skritih oblikah. Žrtve so prestrašene oziroma se sramujejo pogovora in bi zato potrebovale nekoga, ki bi mu lahko zaupale in se z njim pogovorile. Izpostavili so, da imajo težave tudi nasilneži, ki bi prav tako potrebovali pomoč.

Župan je poudaril, da nasilje ne sme ostati neodkrto in pri tem apelira na vse opazovalce, da opozorijo na nasilje, če ga opazijo.

Nazadnje je župan otroke seznanil še z aktualnimi zadevami, ki se odvijajo na Občini Postojna – od ponovnega razpisa za vodni park do začetka gradnje kolesarskih poti in ureditve vaških cest.

OSVOJITE SVOJ CILJ HITRO IN PREPROSTO

s Kreditom Naprej.

Zagotovite si do 30.000 EUR v nekaj minutah.
Popolnoma pregledno - brez skritih stroškov.

Skenirajte QR kodo in
naredite informativni izračun.

**BREZ
SKRITIH
STROŠKOV**

NovaKBM

080 1770
nkbn.si/naprej

Vse bančne storitve lahko stranke Nove KBM opravijo na specializiranem bančnem okencu in na pošti v Postojni

Bančni opravki, kot so plačevanje položnic, dvig ali polog gotovine, preverjanje stanja na osebnem računu, sodijo v posameznikov vsakdan, zato je pomembno, da je banka dostopna praktično na vsakem koraku. Čeprav število strank, ki za opravljanje bančnih poslov uporabljajo digitalne poti, narašča, v Novi KBM opažajo, da stranke še zmeraj potrebujejo tudi fizični stik s svojo banko. V Novi KBM so ponosni, da je njihovim strankam na voljo široka mreža bančnih točk po vsej državi, na katerih lahko opravljajo bančne storitve. Nova KBM je najdostopnejša banka v državi.

Ne samo prek digitalnih kanalov, v poslovalnicah in na bankomatih, Nova KBM je edina banka v Sloveniji, ki svojim strankam omogoča opravljanje najpogostejših bančnih storitev tudi na vseh poštah po državi. Znotraj izbranih pošt po Sloveniji, tudi v Postojni, pa so na voljo specializirana bančna okenca, ki so praktično poslovalnica v malem. Pogovarjali smo se z **Andrejo Ukmar**, bančno specialistko v Novi KBM, ki jo boste srečali ob obisku specializiranega bančnega okenca v Postojni.

■ Katere storitve lahko stranka opravi na specializiranem bančnem okencu v Postojni?

»Stranke Nove KBM lahko na specializiranih bančnih okencih, ki jih imenujemo tudi SBO, opravljajo praktično enake negotovinske bančne storitve kot v poslovalnici. To pomeni, da strankam omogočamo oddajo vloge za izdajo bančnih kartic, vlogo za podaljšanje limita na svojem računu, pri nas lahko sklenejo potrošniški kredit Naprej ali stanovanjski kredit, spremenijo/dodajo pooblaščen osebo za svoje osebne račune, prav tako pa lahko stranke odpirajo nove račune, sklenejo Paket Komplet ali Paket Premium, uredijo spremembo limitov, vezavo depozitov ter sklepajo varčevanja, zavarovanja in naložbe v vzajemne sklade. Na voljo smo jim tudi za odpiranje trgovalnih računov in z njimi povezano oddajo naročil.«

■ Našteli ste negotovinske bančne storitve. Kje pa lahko stranke opravljajo dvige in pologe gotovine ali pa, podobno kot v poslovalnici plačajo položnice?

»SBO Postojna se nahaja v prostorih pošte v Postojni. Če želi stranka Nove KBM opraviti dvig ali polog gotovine, lahko to brez nadomestila uredi na običajnem poštnem okencu, torej praktično v istem prostoru. Nova KBM je namreč edina banka v državi, ki svojim strankam omogoča opravljanje najpogostejših bančnih storitev tudi na poštah. Če prikažem slikovito – če želi stranka najeti kredit, bo obiskala SBO Postojna, ki se nahaja v prostorih pošte v Postojni, če pa želi dvigniti gotovino, jo lahko brez nadomestila dvigne v istih prostorih, le pri drugem okencu. Do gotovine lahko stranka dostopa tudi na bankomatu Nove KBM, ki se nahaja na bencinskem servisu Petrol v Postojni. Tam lahko brez nadomestila dvigne gotovino in vpogleda v stanje na svojem računu.«

■ SBO je torej na nek način poslovalnica v malem. Katere pa so prednosti?

»Vsekakor lahko SBO poimenujemo tudi poslovalnica v malem, saj smo strankam naše banke na voljo z vsemi storitvami, ki jih tudi sicer opravljajo v poslovalnicah. Ker smo v SBO prostorsko ločeni od ostalih prostorov pošte, zagotavljamo pri opravljanju bančnih storitev večjo mero zasebnosti, kar stranke zelo cenijo. Prednost SBO-ja je tudi, da je strankam na voljo usposobljen bančni strokovnjak, ki poskrbi za celovito obravnavo stranke. Naša naloga je, da stranki omogočimo čim več objektivnih informacij, na podlagi katerih lahko sprejme odgovorno odločitev, povezano s svojimi financami. Gradimo torej na zaupanju in ponosni smo, ker stranke to prepoznajo in cenijo.«

■ To pomeni, da stranki Nove KBM ni potrebno obiskati najbližje poslovalnice, ampak lahko na primer potrošniški ali stanovanjski kredit najame kar v SBO Postojna?

»Tako je. V Novi KBM se zavedamo, da stranke predvsem pri opravljanju kompleksnejših bančnih poslov potrebujejo stik z bančnim strokovnjakom. Naši bančniki, ki so strankam na voljo v SBO Postojna, imajo ogromno znanja in izkušenj, s katerimi strankam pomagajo pri sprejemanju ustreznih odločitev.«

■ Kakšen je delovni čas SBO Postojna?

»Strankam smo v SBO Postojna na voljo od ponedeljka do petka med 8:30 in 12. uro ter med 13. in 17. uro. Verjamemo, da je delovni čas prilagojen navadam in potrebam naših strank.«

■ S kakšnimi izzivi strank se najpogosteje srečujete na SBO Postojna?

»Na SBO Postojna se pogosto srečujemo s strankami, ki kupujejo svojo prvo nepremičnino. V Novi KBM ponujamo ugodne obrestne mere in kreditne pogoje, do konca leta 2021 pa tudi posebno ponudbo potrošniških in stanovanjskih kreditov brez stroškov odobritve kredita (www.nkbm.si/izracun-kredita). Dodatne ugodnosti pri obrestni meri ob najemu stanovanjskega kredita ponujamo imetnikom naših paketov.«

■ Tudi pakete je mogoče skleniti v SBO, kajne?

»Tako je. Kot sem uvodoma že povedala, lahko v SBO Postojna stranke sklenejo najbolj priljubljen

Strankam v Postojni je za opravljanje bančnih storitev na voljo SBO Postojna v prostorih pošte Postojna.

Paket Komplet, ki povezuje več kot 160.000 zadovoljnih strank. Združuje bančne storitve, ki jih stranke najpogosteje uporabljajo v vsakodnevnom poslovanju, saj vključuje vodenje osebnega računa in obveščanje o poslovanju na računu, pristop in neomejeno uporabo najboljše spletne in mobilne banke, odobritev izrednega limita na osebnem računu do 8.500 € brez stroškov odobritve, pa tudi že omejeno nižjo obrestno mero pri najemu stanovanjskega kredita. Imetnikom Paketa Komplet pripada tudi debetna kartica Visa Nove KBM, z njo pa številne ugodnosti pri izbranih partnerjih pri plačevanju s to kartico. Brezskrbno in varno poslovanje je imetnikom debetne Visa kartice Nove KBM omogočeno z uporabo varnostnega SMS obveščanja, ki poskrbi, da ste z SMS-om, ki ga prejmete na svoj mobilni telefon, obveščeni o vsaki transakciji, ki je bila opravljena z debetno kartico. Vsem novim strankam, ki bodo Paket Komplet sklenile do 31. 12. 2021, bo Nova KBM omogočila brezplačno vodenje paketa kar 6 mesecev.«

■ Stranke želijo opravljati bančne storitve tudi na daljavo. Opažate porast uporabe digitalnih poti med vašimi strankami?

»Dostopnost banke krepimo tudi z nenehnim razvojem digitalnih kanalov. Strankam ponujamo sodobno, hitro in enostavno elektronsko poslovanje prek spletne in mobilne banke, kjer zagotavljamo visoke standarde varnosti poslovanja. Spletno in mobilno banko Bank@Net in mBank@Net si lahko naše stranke aktivirajo kar na daljavo, kar je dodatna prednost. Naše produkte razvijamo na način, da lahko stranke najpogostejše bančne storitve opravljajo kar iz udobja svojega doma in ponosni smo, da so bile številne naše digitalne rešitve tudi nagrajene. Naši spletna in mobilna banka sta postali najboljši v Sloveniji že drugi leto zapored.«

Vodnik dogajanja v občini Postojna

3. december 2021

18:00 BIORESONANCA

LU Postojna, Točka Moči

- Predstavitel webwellnes bioresonančnega sistema
- Zelena dvorana Postojna

6. december 2021

17:00 POGOVORNA FRANCOŠČINA

LU Postojna, Točka Moči

- Urica za pogovor v francoščini
- Zelena dvorana Postojna

18:00 ŠOLANJE NA DOMU

LU Postojna, Točka Moči

- Predavanje
- Zelena dvorana Postojna

7. december 2021

10:30 POGOVORNA FRANCOŠČINA

LU Postojna, Točka Moči

- Urica za pogovor v francoščini
- Zelena dvorana Postojna

9. december 2021

17:00 TUDI PRAZNIKI SO LAHKO POSEL

Podjetniški inkubator Perspektiva

- Prijave in informacije www.inkubator-perspektiva.si
- Dogodek poteka prek spleta

17:30 INTERKLEPEC

Kulturni dom Postojna

- Otroška predstava, za abonma in izven (6 eur)
- Kulturni dom Postojna

11. december 2021

18:00 VEČER NIKOLE TESLE

SPD Nikola Tesla Postojna

- Folklorno plesna, pevška in literarna prireditev. Vstopnine ni.
- Kulturni dom Postojna

19:00 LETNI KONCERT MePZ POSTOJNA Z GOSTI

MePZ Postojna

- Gosti: Ivo Gustinčič (klavir), Vital in Jan Jurca (kitara).
- Glasbena šola Postojna

12. december 2021

19:30 Vestern: NOT DEAD ENOUGH (Gledališče Glej)

Kulturni dom Postojna

- Gledališka predstava, za abonma in izven (15 eur)
- Kulturni dom Postojna

13. - 18. december 2021

APOLONOV BAZAR (BIZAR)

Hiša kulture v Pivki, Društvo Lokalci, Destilator klub

- Prodajni potujoči bazar. Ponudba vseh del in izdelkov na sejmu bo unikatna ali v omejenih serijah.
- Avla SAZU

14. december 2021

16:30 PRAZNIČNA DELAVNICA Z MELITO JURCA

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza

- Božično-novoletna ustvarjalna delavnica, na kateri boste izdelovali namizno dekoracijo/venček. 10 eur/osebo
- Več informacij: 05 721 12 80, lu-postojna@zavod-znanje.si
- Ljudska univerza Postojna

15. december 2021

14:00 KAKO USPETI?

Podjetniški inkubator Perspektiva

- Pogovor z Lucijo Lučko Klanšek. Prijave in informacije www.inkubator-perspektiva.si
- Dogodek poteka prek spleta

17. december 2021

15:00 ACCESS BARS IZMENJAVE

LU Postojna, Točka Moči

- Izmenjave vodi: Anka Prelc
- Zelena dvorana Postojna

18. december 2021

17:00 SVET IGRE

Baletno društvo Postojna

- Zaključna letna produkcija Baletnega društva Postojna
- Kulturni dom Postojna

19. december 2021

15:00 Z GLASBO V PRAZNIČNE DNI

KUD Planina in PD Mavrica

- Nastop Vokalne skupina Mavrica z gosti.
- Zunaj »pri Demšarju«, Planina

17:00 13. TRADICIONALNO »KOLEDOVANJE 2021«

PD Mavrica in KŠD Koče

- Koncert kolednih in božičnih napevov VS Mavrica in gosti.
- Na dvorišču domačije »Pri Andrečevih« v Kočah

27. december 2021

18:00 13. TRADICIONALNO »KOLEDOVANJE 2021«

PD Mavrica in Društvo upokojencev Postojna

- Koncert kolednih in božičnih napevov VS Mavrica in gosti.
- Park pri Zeleni dvorani, Postojna

31. december 2021

10:00 DOPOLDANSKO SILVESTROVANJE

LU Postojna, Točka Moči

- Zelena dvorana Postojna

Vsak torek

8:00 JUTRANJA TELOVADBA IN MEDITACIJA

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči

- Delavnico vodi: Anka Prelc
- Zelena dvorana Postojna

Vsak četrtek

16:00 ROČNA DELA - PLETENJE IN KVAČKANJE

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči

- Delavnico vodi: Tatjana Šeremet
- Zelena dvorana Postojna

Vsak petek

10:00 DOBRO SEM!, KAKO PA TI?

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči

- Delavnice za otroke do 10 let
- Zelena dvorana Postojna

								AVTOR: MATEJ MISLEJ	MESTO NA POLOPO-NEZU V GRČUJI	NOTRANJMI MINISTER HOJS	KOKOŠJI MLADIČ		OGRODJE ZA TRTO	JUNAK VERGILOVE ENEIDE	IZPELJAVA ENE MISLI IZ DRUGE	NEKDANJI MARI-BORSKI TEDNIK
								NAPUŠČ PRI STREHI			SIJAJ					
											MESTO V NEMČUJI					
								UGLAJENA ŽENSKA								
								KDOR KOGA REŠI								
								TARZANOVA OPICA								
															ANGLEŠKI FIZIK IN MATEMATIK NEWTON	
										SL. IGRALEC RANER			3,14159...			
										MORSKA RIBA			SMUČARSKI CENTER V ZDA			
	JEZERO NA ŠKOTSKEM, ZNANO PO POŠASTI	ENERGIJA ELEKTRONOV V GIBANJU	NEKDANJI SLOVENSKI KOŠARKAR (IVO)		AMERIŠKI GENERAL V 2. SVETOVNI VOJNI (GEORGE)											
					POVEZAVA	SEČ					DODATEK TESTU PLOVILO Z DVOJNIM TRUPOM					
AMERIŠKI IGRALEC BEATTY				KRIVULJA, VIJUGA					PREGOVOR			BALERINA KLAŠNJA				
				NOGA NAD KOLENOM					DARO-VALEC			LJUDJE ISTE BARVE KOŽE				
STROKOVNO DOKUMENTIRAN SPIS									DAVČNI URAD V STARI AVSTRIJI							
									BRENKALO							
ALERGIJA NA CVETNI PRAH											UJETNIK, VZET KOT JAMSTVO ZVIJAČA, NAKLEP					
KMEČKO GOSPODARSKO POSLOPIE													VZDEVEK JOSIPA BROZA	GRŠKA MUZA LJUBEZENSKEGA PESNIŠTVA	ILUSTRATOR	
							JUŽNI SADEŽ									
							IGRA PRI TAROKU									
	SL. POLITIK (ŽIGA)									NEPROFESSIONALEC						
	CEZARJEV MORILEC					EVROPSKA VALUTA				MITOLOŠKI LETALEC						
						POLITIČNO ZAVETIŠČE										
KEMIJSKI SIMBOL ZA BROM			REKA V ŠPANIJI				ČRNA CELINA						REKA NA PELOPONEZU, EVROTAS			
			GORA V POSOČJU				OSEBNI ZAIMEK						ČRKA X			
BIKOV GLAS					MESTO V PRIMORJU					KRŠČANSKA DOBRDELNA USTANOVA						
					INTERNETNA OZNAKA AVSTRIJE					PLATINA						
VZHODNO-EVROPSKA DRŽAVA																
									SLADICA IZ KUHANE SLADKE SMETANE							
SOL TANTALOVE KISLINE									POLZAVESTNO STANJE, EKSTAZA				ORANJE			

V Avtokozmetiki Rebec na Tržaški cesti 84 v Postojni poskrbijo za temeljito čistočo vašega vozila, keramično zaščito, poliranje, obnovo žarometov in pripravo vozila za prodajo.

Avtokozmetika Rebec podarja tri nagrade:

1. nagrada: **zunanje in notranje čiščenje avta;**
2. nagrada: **notranje čiščenje avta;**
3. nagrada: **zunanje čiščenje avta.**

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepilj, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna ali na e-naslov postojnski.prepilh@postojna.si **najkasneje do 5. decembra.**

Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci oktobrske številke:

1. nagrado (3 vstopnice v sklopu abonmaja Kulturnega doma (KD) Postojna) prejme **ROSANA BUČAR**, Planina 236, 6232 Planina;
2. nagrado (2 vstopnici v sklopu abonmaja KD Postojna) prejme **HENRIK RAZPOTNIK**, Kresnice 1 a, 1281 Kresnice;
3. nagrado (1 vstopnico v sklopu abonmaja KD Postojna) prejme **BRANKA GAŠIČ**, Gregorčičev drevored 15, 6230 Postojna.

Nagrajenci se za prevzem nagrade dogovorijo po telefonu (051 600 160).

Iz fotoalbuma Lbojceve družine iz Majlonta

Ob fotografijah in spominih Zdravka Verbiča iz Postojne na njegovo širšo družino bomo obudili delček pestre medvojne postojnske zgodovine.

Družina Zdravkove prastare mame, Bognarjeve, se je v majhni hiši pri cerkvi ukvarjala s kolarstvom (bognar pomeni v nemškem jeziku kolar). Ostala je vdova s sinom Josipom Vadnujem. Drugič se je poročila s Francem Bizjakom, Lbojcevim iz Majlonta. Ime Lbojcevi naj bi izviralo iz francoske besede »le bois«, kar pomeni gozd, tudi gozdni delavec, povezano pa naj bi bilo z dejavnostjo lastnikov hiše za časa francoskih provinc. Imela sta šest otrok, med njimi je bil Vladimir – Zdravkov stari oče, ki je imel nasproti tedanjih zaporov (levo po stopnicah ob Kavarni Majlont in vходу v staro postojnsko jedro) čevljarstvo delavnico. Zaposloval je šest delavcev in posel je šel dobro. Njegov brat Franjo je kot fantič ministriral v cerkvi in bil zelo priljubljen in dejaven, vendar je zaradi revme zelo mlad pristal na invalidskem vozičku. Kljub temu da je bil kot invalid večinoma doma, je pomenil gonilno silo tedanjega kulturnega življenja v mestu. Kot člana Tamburaškega društva Postojna in

Josip Vadnu z ženo Rezko.

dobrega pevca so ga zvesti prijatelji redno obiskovali in ga na invalidskem vozičku vozili s seboj na razne prireditve. Na eni od fotografij so zvesti prijatelji med obiskom pred Lbojcevo hišo. Franjo je ob odprtem oknu. Kot samouk se je naučil popravljati ure in tako tudi nekaj zaslužil. Naredil je tudi prve gibljive jaslice na Postojnskem s

Prijatelji iz Tamburaškega društva na obisku pri Franju Bizjaku (sloni na oknu).

Postojnsko tamburaško društvo ob 25-letnici delovanja.

skromnim mehanizmom. Na drugi fotografiji je Tamburaška skupina ob praznovanju 25. obletnice, posneta za sedanjim sodiščem. Franjo sedi drugi z leve, ob njem je brat Franc Bizjak. Na sliki so še urar Zupan, trgovec Cvelb, Franc Kutin (z očali) in ostali tedanji kulturniki, mecenji in ustanovitelji Tamburaškega društva. Posebno mlajši del društva je bil zaveden glasnik slovenstva in slovenske besede. Ker so se pevci za časa fašizma, ko sta bila družjenje in prepevanje prepovedana, tajno zbirali pri Franju, so zaradi prijave zaprli delavnico. Naznanil jih je eden od zaposlenih, ki ga je stari oče prijavil zaradi kraje zvitka usnja v poslovalnici, in se je na tak način maščeval. Ker pa je bil Franjo invalid, je namesto njega odšel v zapor brat Vladimir, lastnik obrtne delavnice. V rimskih zaporih je skupno preživel slabih 5 let (med letoma 1934 in 1942). Zaprt je bil dvakrat. Med tem časom je družino kot edina zaposlena (delala je pri trgovcu v Ajdovščini) vzdrževala sestra Karlina. S težavo je odplačevala kredite zaprte delavnice. Zdravko še vedno hrani do zadnjega kotička popisana pisma, ki jih je Vladimir pisal iz zapora. Kljub oddaljenosti od doma je bil o dogodkih v Postojni dobro obveščen, saj je v pismu spraševal, ali je res, da so na Lukovih njivah odprli čisto pravo javno hišo.

Josip Vadnu, drugi stric po stari mami, je kupil Lončarjevo hišo (sedanji Bar Brne), ki jo je Zdravko podedoval po mami. Tam je Josip

odprl prenovljeno kolarsko delavnico (prej jo je imel v manjši baraki nasproti Incisa). V njej so popravljali in izdelovali stole, mize in ostalo pohištvo, veliko dela so imeli tudi s popravilom vozov. K dobremu prometu je pripomogla lokacija, saj je bila v sklopu z Burgerjevo hišo, znano furmansko postojanko s prenočišči. Josip je umrl mlad, star 42 let. V Lončarjevi hiši je bila pred prvo vojno znana živilska trgovina »Pri Juliji«; zelo uspešno jo je vodila trgovka Julka, doma iz Zagorja pri Pivki.

Po očetovi strani je brat Zdravkovega starega očeta, Franc Verbič, služil kot častnik v avstro-ogrski vojski. Z Ljubljanskim polkom so se umaknili iz Gradca v Celovec na urjenje pred odhodom na fronto v Galiciji. Tam naj bi Ivana Cankarja skrila v Celovškem samostanu k sestri stare mame (Turkove iz Gorič), ki je tam delovala kot nuna. Tako sta Cankarja rešila pred odhodom na vzhodno fronto prve svetovne vojne – bojišča z največjim številom padlih slovenskih vojakov. Stari oče se je srečno vrnil iz Galicije. Tam je na bojišču v razdejani vasi našel lesen kip Matere Božje z Jezusom v naročju. Cel čas ga je nosil s seboj; spremljal ga je v nahrbtniku vso prepešeno pot iz Galicije v Zakrpatih do rodnega doma. Vedno je verjel, da mu je božji kipec rešil življenje. Tega še vedno hranijo doma.

Besedilo: Marino Samsa; fotografije: arhiv Zdravka Verbiča.